

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 13 του Ιουνίου 1904 | ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 100

ΚΑΤΕΡΓΑΡΕΟΙ ΚΑΙ ΣΥΚΟΦΑΝΤΕΣ

«... Έδώ στην Αγγλία γράφτηκαν κίτρι συκοφαντικά άρθρα εναντίον του Γεωργίου της Κρήτης και δυστυχώς τὰ πιστέψα ο Αγγλικός τύπος και σηκώθηκε μεγάλη κατακραυγή... Κατεργαρέοι και συκοφάντες αυτοί που τὸν ἀντιπολιτεύονται, όπως και είναι»...

Αὐτὰ μὰς τὰ γράφει φίλος μας σιβαπτός πούζη στην Αγγλία. Κι ὁ χαρακτηρισμός του μὰς ἄρισε. Κατεργαρέοι και συκοφάντες είναι κείνοι που ἀντιπολιτεύονται σήμερα τὸν Πρίγκηπα, τόσο ἀναντρα και τόσο ἀτιμα, και θυπιάζουν τὸ παρὸν και τὸ μέλλον τῆς Κρήτης για νὰ χορτάσουν τὴν προσωπική τους ἐμπάθεια, για νὰ ικανοποιήσουν τὰ πρόστυχα μικροσυμφέροντά τους.

Τὸ κακὸ ἀπὸ καιρὸ φούσκωνε και ξέσπασε πιά. Ἀπὸ τις Ἑλληνικές ἐφημερίδες ἄρχισαν οἱ συκοφάντες νὰ χύνουν τὸ φαρμάκι τους, και τώρα νὰ, ζήτησαν τὴ συντροπή και τοῦ ξένου τύπου για νὰ πείσουν τὸν κόσμον πὼς οἱ ἴδιοι οἱ Κρητικοὶ είναι σήμερα οἱ μεγαλύτεροι και φοβερότεροι δχτροὶ τῆς Κρήτης, ἀφοῦ οἱ ἴδιοι τὴν πολεμᾶνε με τὸση λύσσα και ἀγωνίζονται με τόσο πείσμα νὰ τὴν χαντακώσουν.

Γιατὶ ὅπως είναι τὰ πράματα σήμερα, ὁ πόλεμος κατὰ τοῦ Πρίγκηπα είναι πόλεμος κατὰ τῆς Κρήτης και πρέπει νὰναι κανένας θεόστραβος και ποτισμένος ἴσα με τὸ μεδοῦλι με ἀτιμία για νὰ μὴ βλέπη τὸ χαντάκωμα που παθαίνει τὸ Κρητικὸ ζήτημα με τὴν ἀτιμη ἀντιπολίτευση που τοῦ κάνουν, ὄχι Βούλγαροι—ὅπως εἶπε μιά ἐφημερίδα, —μὰ δυστυχῶς Κρητικοί.

Πέντε, δέκα, ἑκατό, πόσοι είναι ἐπὶ τέλους αὐτοὶ οἱ κύριοι που εἶτε για νὰ πάρουν μιά ψωροθέση στὸ Πανεπιστήμιο εἶτε για νὰ γίνων ὑπουργοί, κάνουν ὅλο αὐτὸ τὸ κακὸ σήμερα ; Είναι ὅμως τόσες χιλιάδες οἱ ἄλλοι πατριῶτες ἐκεῖ κάτω, που πονᾶνε τὴν πατρίδα τους, που θυσιάζουν και ἀξιώματά και περιουσίες για τὸ καλὸ τῆς.

Αἱ, λοιπόν, οἱ χιλιάδες αὐτὲς πρέπει νὰ σηκωθοῦν, ἀν ὄχι νὰ σφάξουν τοὺς λίγους αὐτοὺς κατεργαρέους — που θάταν ἅγια πράξη νὰ τὸ

κατάφερναν—τουλάχιστο νὰ διαμαρτυρηθοῦν με μιά φωνή και νὰ πεδείξουν στὸν κόσμον πὼς ἡ Κρήτη σύσσωμη είναι μαζί με τὸν Πρίγκηπα κ' ἐπιδοκιμαζει τὴν Πολιτική του, πούναι κ' ἡ μόνη Ἑθνική Πολιτική.

Αὐτὸ πρέπει νὰ γίνη, και γρήγορα μάλιστα.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΛΟΓΙΑ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

I
Σ' ἐμὲ, γυρίζοντας ὀπίσω,
Ρίχνει τὴν ὕστερη ματιά,
Θέ μου ! γιατί νὰ τὴν ἀφήσω
Νὰ φύγη τόσο μακριά...

Δὲ μένει τώρα τίποτε ἄλλο,
Τί πόνος και τί ὑπαραγμός !
Παρὰ στὸ δρόμο τὸ μεγάλο
'Ο ἀέρινος κυματισμός.

II
'Όλα κοιμοῦνται κ' ὅλα δύνουν,
'Ο βέσπερος παλεύει μόνος,
'Όλα μ' ἀφίνουν, πὼς μ' ἀφίνουν,
Και μόνο δὲ μ' ἀφήνει ὁ πόνος.

Τὰ ρόδα κόκκινα, ἀναμένα,
Ξεφτίζουν στ' οὐρανοῦ τὴν ἀχνα,
Σὰν ἀπ' τὸ αἷμά μου βαμένα
Ποῦ πλημμυρίζει μου τὰ σπλάχνα.

III
Ἠλέον τὸ χέρι μου δὲ γγίζει
Τὰ μεταξένια τὰ μαλλιά,
Ποῦ τὸ ἀγεράκι με φιλιᾷ
Δροσάτα τώρα τ' ἀνεμίζει,

Τὸ πλοῖο ὀλόφωτο ἀρμυρίζει
Μέσα στὴ νύχτια σγαλιά,
Κ' ἐμένα στὴν ἀκρογιαλιά
Τάχνὸ φεγγάρι με φωτίζει.

IV
Μῆτε φωνή, μῆτε σημάδι,
Μῆτε κανένα μύνημά σου.
Λαχτάρω ἀπ' τὸ πρωτὸ ὡς τὸ βράδυ
Κ' ἀπὸ τὸ βράδυ ὡς τὸ πρωτὸ,

Πὼς ἀπαντέχω, δὲν τὸ ξέρω,
Μόνον ἐσὺ, Θε μου, στοχάσου,
'Αν εἶναι τόσο νὰ ὑποφέρω,
Κι ἀν ἡ ζωὴ μου εἶνε ζωή...

V
Θυμάμαι, βράδυ ἦταν ὠραῖο,
Βραδάκι καλοκαιρινὸ,
Τὸ φεγγαράκι ἦτανε νέο
Στὸν καταγάλανο οὐρανὸ.

Στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ τὸ νέο,
Κι ἀν πιάση ὁ ἔρωτας δὲν ζῆ.

Θυμάσαι ; Βράδυ ἦταν ὠραῖο
Και τὸ κυττάζαμε μαζί...

VI
Ψίθυρος γνώρισος με φτάνει
Σὰν ἀναπάντεχη εὐτυχία...
Γυρίζω και κυττάζω, ὦ πλάνη !
Μέσ' στὴ νεκρόσιμη ἰσχύα

Μῆτε ἓνα φέλλο δὲ σαλεύει
Κάτ' ἀπ' τὸ μαῦρο οὐρανὸ,
Σ' ὄλο τὸ δάσος βασιλεύει
Τὸ δέος τὸ νυχτερινό...

VII
Συνειθισμένος νᾶμαι μόνος,
Τὴ μοναξιά τὴν ὑποφέρω,
Μ' ἀποψε ὁ πόνος τῆς δὲν ξέρω
Γιατὶ δὲν εἶναι ὁ ἴδιος πόνος.
'Απόψε πιάδ παλιὸ εἶμαι μνος...

M. ΜΑΛΛΚΑΣΗΣ

ΤΟΥ ΘΑΛΗ ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ

'Όντας μικρός, λέει, ὁ φιλόσοφος Θαλῆς ἔπεσε σ' ἓνα λάκκο, ἐκεῖ που περπατοῦσε μιά φορὰ με τὴν παρκαμάννα του, γιατί ἤθελε νὰ βλέπη τὸν οὐρανὸ και δὲν κύτταξε μπρὸς του κ' ἡ παρκαμάννα του σηκώοντάς του: Δὲν ξέρεις ἀκόμη, τοῦ κάνει, τί βρίσκειται στὰ πόδια σου μπρὸς και ὅς νὰ μοῦ βρῆς ἐκεῖνα που ἔναι ἀπάνου ἀπ' τὸ κεφάλι σου ;

Τὸ Θαλῆ θυμήθηκα τις μέρες αὐτὲς, ἐκεῖ που συλλογιόμουν τὴ γαπωνεζομανία που μὰς ἐπιασε μῆνες τώρα και ὁ Θεὸς τὸ ξέρει πότε θὰ μὰς ἀφήση. 'Όλα τὰ δικὰ μὰς—ἔξὸν τὰ ρουσφέτια μὰς—τάφηνουμε στὴν τύχη τους και στὸ κακὸ τους χάλι, τί γίνεται στὰ στραβά μὰς μπρὸς δὲν τὸ ξέρουμε, πεντάρω δὲ δίνουμε για ζήτηματα που πρέπει νὰ μὰς ἐνδιαφέρουν και νὰ μὰς συγκινοῦν, ἀφοῦ ἔχουν νὰ κάνουν με τὴν προκοπή μὰς και τὴν ἑθνικὴ ἀναγέννηση, κ' ὕστερα πιάνουμε νὰ διασκεδάζουμε με τοὺς Γαπωνεζοὺς, με τὴν Ἑῶα και με τὴν Ἄπω δὲν κινδυνεύουμε ἄραγε για ὅλ' αὐτὰ νᾶν τὸ πάθουμε κ' ἐμεῖς ὅπως ὁ Θαλῆς ; Και δὲν ντρεπόμαστε τουλάχιστο παιδιὰ, κομμάτι, ἀφοῦ βλέπουμε πὼς οἱ Γαπωνεζοὶ δὲν κάνουν ἄλλο παρὰ νὰ σκοτώνονται, νὰ σκονώνονται, νὰ σκοτώνονται για τὴν πατρίδα τους, ἐμεῖς νὰ κάνουμε τὴν τύφλα μὲς' στὰ μάτια μὰς ;

Πιστεύω νὰ μιλῶ δίχως ὑπερβολὴ λέγοντας γαπωνεζομανία. Οἱ ἐφημερίδες μὰς, ἐκεῖνες που βλέπω τουλάχιστο, οἱ Σμυρνέικες, γαπωνεζικές είναι ἀπὸ τὸ Α ὡς τὸ Ω : ἄρθρα, τηλεγραφήματα, διηγήματα, χρονογραφήματα, μυθιστορήματα, ἐπιθεωρήσεις, ὅλα γαπωνεζικά. Κι ἀφοῦ οἱ ἐφημερίδες δίνουν τὴν πει-

ΟΙ ΚΡΙΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΕΡΜΟΝΑ

τερη τροφή στις κουβέντες, όπου κι αν σταθής, σε καφενετό ή σε σπύρι ή σε μαγαζί, γιαπωνέζικα θάκουσες: Μικάδο, Γιαλού, Πόρτ Άρθουρ, Βλαδιβοστόκ, Κιντσόου, Κουροπάτκιν τόν ξμαθε πειά κι ο άπλος λαός τόν Κουροπάτκιν και τόν έδάπτισε Κουροπάτκιν. Κ' οι εικόνες που βλέπεις στους δρόμους, γιαπωνέζικες κι αυτές. Κιτρινολογήσαμε μ' άλλα λόγια, άφου κι ο φόβος μας άκόμη κιτρινίσει και γένηκε κιτρινοφραβιά. Κι δλ' αυτά γιατί;

Πώς μοιάζουμε λιγάκι με τους παλιούς Άθηνάκιους, που πήγαιναν, όπως λέει σ' ένα του μύθα ο Ακρονταίνος, και χαζεύαν στό λιμάνι, για νάκούσουν τίποτα καινούριο, άφιλογιά δέν έχει. Μά δέν πιστεύω νά νκε αυτός μονάχα ο λόγος της γιαπωνέζομακίας μας. Τό φταιξιμο είναι στις έφημεριδες μας, που διψούνε για όλη πενταχολογική και γι' αυτό μας σεβίζουν όλα τών Ευρωπαίων τά γιαπωνέζογραφήματα συμπυκνωμένα σάν τό γάλα τό έλθετικό, που τό κατασκευάζουν, λέει, κ' οι Γιαπωνέζοι. Άντί νά γράφουν οι Ευρωπαίοι δέκα κ' έμεεις μισό, γράφουμε έμεεις τά πενταδιπλα εκείνοι. Και λέω πως πρέπει δέκα εκείνοι και μισό έμεεις, γιατί εκείνοι τόχουνε συγγραμένο τό σπύρι του και μπροσύνε νάχουν και ξένες έννοιες έμεεις όμως; Εκείνοι ξέρουν καλά τήν κάθε γωνιά και τήν κάθε πέτρα του τόπου τους και λοιπόν δέν κάνουν άσχημα νά ξεταζούν και τά ξένα. Μά έμεεις, που κάναμε πόλεμο και δέν ξέραμε τους δρόμους της Θεσσαλίας, δέν είναι ντροπή νά παρακολουθούμε με τήν κάθε τους λεπτομέρεια τά βήματα τών Γιαπωνέζων και τών Ρώσων στην Κίνα; Μελετημένη στά γερά τήν έχουν εκείνοι τήν ιστορία τους και γι' αυτό μπορεί νά τους ένδιαφέρουν και ξένες ιστορίες, όχι όμως κ' έμεεις; σ' έμεεις κ' οι καθ' ηγητάδες δέν ξέρουν όπως πρέπει τή δική μας ιστορία. τί θέμα λοιπόν με τή γιαπωνέζικη; Είναι χορτάτοι εκείνοι με τή δική τους φιλολογία και γι' αυτό τους καλόχουνται και τά γιαπωνέζικα επίδέρπια μ' σ' έμας πόσοι από κείνους που διαβάζουν γιαπωνέζικα διηγήματα διαβάσαν τά Έλληνικά διηγήματα του Έφταλιώτη, του Καρκαθίτσα, του Παπαδιαμάντη; Και δέν έχουν, μη σ'ες μέλη, όλος διόλου ξένες έννοιες οι Ευρωπαίοι έχουν τά συμφέροντά τους ο καθένας, άκόμη και στή Γιαπωνία και με δικιο τους δείχνουν τό ένδιαφέρον που δείχνουν. Έμεεις όμως τί διαβολο έχουμ' εκεί κάτου για ν' άποτρελλαθούμε με τους Γιαπωνέζους;

Άχ, αυτές οι έφημεριδες μας! Πόσο καλό μπορούν νά μας κάνουν και του έναντίου πόσο κακό μας κάνουν! Στόν έκφυλισμό μας οδηγούνε μ' όλα όσα γράφουν, άφου μάκιστα τά γράφουν στή φράγκικη δα-

σκαλοκαθάρουσα. Η καλύτερη που τά γράφουν σ' αυτή, γιατί έτσι πειά λίγοι έκφυλίζονται: Χαλιμάδες, έρωτες της Δράγας, τά σκάνδαλα τών αύλων, ο πρίγκηψ Μουρούζης, τά κακουργήματα τών Παπών κι ό,τι άλλο θέτα. Και τώρα βάλθηκαν και καλά νά μας έξιαπωνήσουν. Μά δέν νοιώθουν οι άνθρωποι αυτοί τό κακό που κάνουν; Δέν έχουν δυό στάλες αίμα Έλληνικό στις φλέβες τους; Και δέν μπορεί νάν τους βρεθ' και δυό δράχμα τόνοσ άληθινός για τήν Έλλάδα και πατριωτισμός λίγα διαφορετικός από τόν πατριωτισμό τών παχειών λόγων; Άμ' πέε, που νά βρεθ' τέτοιο πράμα σ' αυτούς, άφου βλέπεις τό Νιρβάνα (τόνομά του δείχνει τήν πολιτική που ακολουθούν όλοι τους) νά θαυμάζη με πλαγιαστά γράμματα και με θαυμαστικό, σάν του είπε ο Παύλλης πως γράφει στή δημοτική και για λόγους πατριωτικούς— όπως άναφέρουν στό γράμμα τους οι Κουταλιανοί;

Ο Θεός νά μας λυπηθ' όπως καταντήσαμε. Και δέ θα μας λυπηθ' ο Θεός, α δέν κουνηθούμ' έμεεις. Ά δέν ξυπνήσουμε νά δώμε τί μας γίνεται κι α δέν πάροουμε καθένας από μια ύποπιας λογής μαγκούρα, νά σπάσουμε τά κεφάλια τών γιαπωνέζων μας πολιτικών και δημοσιογράφων και δασκάλων και παπάδων, θα πέσουμε, με τά μάτια κατά τή Γιαπωνία, σε κάνα λάκκο σάν τό Θαλά, μά δέ θαχουμε κανένα νά μας γλυτώσ' όπως είχ' εκείνος. Οι προγόνι μας γλύτωσαν μιά, δυό, πέντε, δέκα, ως ποτέ θα μας γλυτώσουν; Πρέπει νά γλυτώσουν πειά κ' εκείνοι από μας κ' έμεεις από κείνους. Τή δική μας προκοπή νά δώμε, που βέβαια δέ θα μας τήν φέρουν τά γιαπωνέζολογήματά μας.

Ι. Γ. ΣΤΑΜΝΟΠΟΥΛΟΣ

Γραμματικός. Παρακαλώ, θέλω τρείς μέρες άδεια... Είμαι νά παντρευτώ.

Άφέντης. Ά, θέλεις τρείς μέρες άδεια πάλι. Τις προάλλες έλειψες τρείς μέρες γιατί είτουν άρρωστος. Γιατί δέν παντρεύτη'ες όταν είτουν άρρωστος; Η αν δέν γίνεται, γιατί τότες δέν ανάβαλες τήν άρρώστια σου ως τόν κερών της παντρίας σου, γιατί; Τότε μιά άδεια θέκανε και για τις δυό δουλειές.

Μη χειρότερα! Οι Άμερικανίδες άρχισαν τό πάλεμα ως γυμναστική, και πολλές άριστοκράτισσες παλεύουνε με όλο τό πάθος καινούργιας άγάπης. Μιά από τίς κυρίες της πρώτης περιωπής έφερε και δασκάλες από τή Γιαπωνία, όπου υπάρχουν ξακουστές παλεστρες, κι' οι δασκάλες, φαίνεται, αυτές βγήκανε γυναίκες μεγάλης όμορφιάς και χάρης. Γιατί λένε, τίποτα δέ κάνει τόσο άφράτο και σύμμετρο τό κορμι όσο τό πάλεμα.

Θεός σχωρέσ' τον! Καλός άνθρωπος ο φίλος μου και χωρατατζής, όσο παίρνει. Διάβαζε πολλά, έγραφε λίγα και δέ δημοσίευε τίποτα. Κ' έγραφε καλοτύπικα ο μακαρίτης! Καλύτερα κι από τόν Κουροπάτκιν— με τή συγκριση αυτή, θορρώ, πως βρίζω τή μνήμη του— κι από τόσους άλλους, δαφνιστερεις και μη, άερολόγιους. Όταν του έλεγα καμιά φορά νά δημοσιέτη τίποτα, νά βγάλη κίενα βιβλία από τά πολλά που είχε έτοιμα, μ' άπαντούσε πάντα στερεότυπα:

— Λυπούμαι τά καμένα τά παιδιά που θα με κρύνουν! Λυπούμαι νά δω για χάρη μου τόσα παιδιά χρυσά νά γυμίσουν τον άγέρα μ' άνοσιες!

Θεός σχωρέσ' τον! Τις ήμέρες αυτές που διάβασα τόσες και τόσες άνοσιες για τό βιβλίο του Έρμονα, τόν θυμήθηκα. Είχε δικιο ο μακαρίτης. Και που νά ζούσε σήμερα και νά τά διάβαζε κι αυτός! Έτσι, καθώς ήταν νευρικός, κάτι τρελλά θάκανε, κάποιον θα ξυλοφόρτωνε, κι άμε γύρνε ύστερα!

Η άλήθεια είναι πως ή «Εσπιρινή» και ή «Άστραπη» σ' αυτή τήν περίσταση έκράτησαν τή θέση τους και τή γλώσσα τους. Δέ μιλιδαν καθόλου. Μα ούτε και ή «Χαρού»! Τις ήμεριδες όλες τις φοροτόθηκε στή ράχη της ή «Εστία», ή κυλή μας ή «Εστία», ίσως για νά πείση τόν κ. Μιστριώτη πως δέν είναι όργανο τών Σχιβαϊτών, άλλ' όργανο έπιστημότατο τών... — Έξω κ' εγώ ο φτωχός; πρ' σέστε λόγου σας τό επίθετο.

Κρίμα! Για νά βουλώση τό στόμα ενός γεροέκουτάρη, κάθισε κ' έγραψε του κόσμου τις άνοσιες!

Σ' έν' από τά φύλλα της— τήν περασμένη Παρασκευή τό βράδι, θορρώ— διάβασα μια χαϊδεράτη συζήτηση πουκανε ο συντάχτης της, ο διορθωτής της κι ο τυπογράφος της για τή γλώσσα του Έρμονα

— Γλώσσα εν' αυτή; είπε ο τυπογράφος. — Έγώ δέν τήν παραδέχ υμαι για γλώσσα! έπρόσθεσε ο σοφός διορθωτής.

— Έχετε δικιο! Έδουμπέανε ο συντάχτης. Κ' έτσι ή σοφή αυτή τιανδρία, έν μιά στιγμή και μόνη, καταδίκασε σε θάνατο τή γλώσσα του Έρμονα.

Μπα! Τί παράξενο βλέπετε σ' αυτό; Φυσικώτατα πράματα έδώ στό χαριτωμένο τόπο μας και τύπο μας Κρύνουν κ' οι τυπογράφοι, κρύνουν κ' οι διορθωτές και κυμιά φορά— νά τό πιστέψετε!— κρύνουν καλύτερα από τους κύριους συντάχτες. Τοίλαχιστο αυτοί, θέλοντας και μη, διαβάζουν τά χειρόγραφα που σ'ι χειροθετούνε και δι βρώνουν. Ένφ οι κύριοι συντάχτες τό βιβλίο που κρύνουν μόνο τό κοιτάζουν— αν άποφασίσουν νά τό κάνουν κι αυτό.

Έλέγαμε λοιπόν... Μά τί νά τά λέμε και νά χαλνούμε τό σπύρι μας; Στο ίδιο φύλλο που ή λογία αυτή συμμορία καταδίκασε τόν Έρμονα, άλλος κύριος— δέν ξέρω αν ο τυπογράφος ή ο διορθωτής—

ΕΠΙΦΥΛΑΞΙΑ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑΣ»

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ

Ο Σιφνίδης κι ο Μαρούσης είτανε δυό φιλιωμένα παλικάρια στην Όδησό, καμιά τριανταριά χρόνους και τώρα. Πώς βρέθηκαν εκεί, περιττό και νά τό ρωτούμε. Τό ίδιο σά νά ρωτούμε πως βρέθηκε τάφρογαλα της Ρωμισόνης σκόρπιο από τήν καλλιφορνία ως τή Λόντρα, κι από τή Λόντρα ως της Κίνας τά κατατόπια. Τύχη γύρευαν, και τύχη έκαμναν. Δηλαδή ο ένας τους, ο Σιφνίδης. Είχε κατιτίς ή μητερή εκείνη όψη του Σιφνίδη, που τίποτις δέ σου χάριζε. Έτσι και τά μάτια του, που γυάλιζαν χρυσά και κιτρινωπά σά κεχλιμπάρια. Και με τό νά μη χάριζαν τίποτις, μάζευαν, κι όλο μάζευαν πλούτη για τό νοικοκύρη τους.

Έγινε από τους «Καλούς,» αν όχι και τους πλουσιώτερους, της Όδεσσας Ο άλλος, ο Μαρούσης, είταν ίσως κάτι πιο γερό κεφάλι. Από τή μια όμως θεόμορφος και χαροκόπος (έλεγαν πως κάποια πριγγιπέσσα τρελλάθηκε σ' άλήθεια με τά μαύρα, τά όλόφλογα μάτια του), από τήν άλλη άπρονόητος κι άνοιχτοχέρης, πάντα στόν πετεινό τά φόρτωνε όλα του και με τήν ιδέα πως μπορούσε μ' ένα του «κόλπο» νά σκαρώση καμιάν ώρα όσα ο Σιφνίδης μάζευε «φασούλι φασούλι» έξη χρόνους τώρα, τόρριχνε ή σ' όνειριασμα ή στό γλέντι, και μάκιστα τόσο, που τόφερνε και στενά κάποτες. Πήγαινε τότε στό Σιφνίδη και του γύρευε, πότε τή γνώμη του, πότε και δανεικά.

Ο Σιφνίδης τόν άγάπαγε τό Μαρούση. Τόν άγάπαγε δηλαδή, έτσι, κι από άγάπη, κι από άνάγκη. Κάτι σήμαινε για λόγου του νάχη φίλο που κι όμορφος είταν, και ξυπνός. Με τέτοια προσόντα και στόν κόσμο και στό έμπόριο χρήσιμος πάντα μπορούσε νά νά του σταθ'η. Ηξερε και πως ο Μαρούσης είταν άνθρωπος άτσάλι στήν τιμιότητα— έτσι τόν έλεγε. Τόν εύκόλυε λοιπόν και στά έμπορικά του και σ' όλα.

Έρχεται μια βραδινή ο Μαρούσης στο φίλου του, του άπαθείτε καμιά κασοστή ρούμπλια στό τραπέζι, ά. άβει ένα τσιγάρο, καθίζει σ'ά σπύρι του, ύστερα, καλωδέποντας τό Σιφνίδη και βρίσκοντάς τουε σά συλ-

λογισμένο, σά μαρκιμένο, του λέει, — Άι, και τί έπαθες; Που εν' τό σπολλάτη σου, που σου τά γύρισα και πριν τή διορία μάκιστα;

— Καημενε, ποιός τά συλλογιέται τά παλιοχρήματα! Κάνει ο Σιφνίδης άναπηδώντας απ' εκεί που καθούνταν, και κόβοντας γογγύ βόλτα μέσα στην κάμαρα.— Νά σου πω, γυρίζει και του ξαναλεει με τά κεχλιμπάρια του μάτια βουρλωμένα, με τά φιλά του χειλιακια τρεμάμενα. Σου τά χάριζω, καημενε, όλα. Τύφλες νάχουν όλα!

Έμεινε ο Μαρούσης ξερός.

— Είναι μια βδομάδα τώρα που δέ σε είδα, ξαναλέει πάλι ο Σιφνίδης. Ίσα ίσα από τή βραδιά που πήγαμε μαζί θέατρο. Θυμάσαι; Έμεεις κάτου, εκείνη άπάνω. Στο δεύτερο θεωρητο δεξιά, μαζί με τό γέρο της, τόν Τραπεζίτη μου. Έσύ είχες σύρτα φέρτα με τις δυό θεατρίνες που καθόντανε δυε σειρές παρακάτω μου. Γαλλίδες, βλέπεις, και σε φούσκωσαν πάλι.

— Άκούγω, όμπρός! Κάνει ο Μαρούσης άνυπόμονα.

— Άι, τί νάκούσης! .. Δέ σου τανάφερα τότες, κ' εγώ δέν ξέρω γιατί. Σάν κεραυνός όμως μύδπησε... ή φλογερή εκείνη ματιά.

Και ξανακάθισε ο Σιφνίδης, νάνασάνη, νάναστεναξ'η, νά τυλίξη κ' ένα τσιγάρο, τηρώντας κατά τό

κρίνοντας το «Κραδί» του Στασινόπουλου, το καταδίκασε ως γρημμένο σε γλώσσα μαλακία—οι άνοητοι βλέπετε, βρήκαν μία λέξη άνοητη να την κοπανάνε κάθε ώρα και στιγμή—«είτις τῷ ἐπεδλίθη Πάλλαθενα», ἐνθ' ὁ κ. Πάλλης οὔτε τὸν Στασινόπουλο γνωρίζει, οὔτε τὸ βιβλίον του ἀκόμη διάβασε.

Μὰ ποιά σημασία ἔχουν τέτοια πράματα; Τὸ γούστο μὰς νὰ κάνουμε, τὴν ἀνοησία μὰς νὰ δείξουμε, τὴν κουρελοσκεπασμένη κακομυρία μὰς νὰ ξεσκεπάσουμε, κί δλα τάλλα κατὰ διαδίου νὰ πᾶνε. Ποιὸς τὰ λογαριάζει! Τί μὲ νοιάζει ἐμένα τὸ κάτω κάτω, κύριε, ἀν ὁ Ἐρμονας διάλεξε κάθε λέξη του σάν τιμιο πετράδι καὶ μ' εὐλάβεια τὴν τοποθέτησε στὸ βιβλίον του, κί ἀν ὁ Στασινόπουλος γιὰ νὰ γράψῃ τὸ «Κραδί» του, ὅπως τὸ γράψῃ, ἴδρωσε καὶ εἰδρωσε δ. υλεθόντας νύχτα μέρα τίμα κ' εὐθυνεῖδντα; Ὁ κ. τυπογράφος ἢ ὁ κ. διορθωτὴς ἔχουν ἀντίθετη γνώμη ἀπὸ μένα καὶ ἡ γνώμη τους δὲν μπορεῖ παρὰ νάναί κ' ἡ σωστή, ἀφοῦ αὐτοὶ σ τ ο ι χ ε ι ο θ ε τ ο ὕ ν ε κ' αὐτοὶ διορθώσαν ὡς νὲ τὴν κάθε δημοσιογραφικὴ ἀνοησία καὶ τὸν κάθε ρουτινιέρικον φαβλαταρισμό.

Ἔτσι εἶναι καὶ δὲν μπορεῖ νάναί ἀλλοιῶτικα. Κί ἀν ζοῦσε σήμερα ὁ μακαρίτης ὁ φίλος μου, ξέρω τί θὰ μοῦλεγε, νὰ:

— Αὐτὸς ὁ Ἐρμονας φαίνεται νάναί κακῆς ψυχῆς ἄνθρωπος, ἀφοῦ ἐβγαλε τὸ βιβλίον του ἐπιτίθετε γιὰ νὰ φεζιλέψῃ τόσα χρυσὰ παιδιὰ—γιὰ νὰ μὰς ἀποδείξῃ ἀκόμη μιά φεζιὰ πόση ἀνοησία δέρνει τὸ Ρωμαῖκο!...

Δ Π. Τ.

ΜΙΣΟΠΕΘΑΜΕΝΟΣ

Ἀπὸ δηγᾶται ἕνας μέσα τὴν ἀποδογραφικὴ του. Ἐμένα, λέει, κρεβατωμένος καὶ παράλυτος ὡς μιά βρομίδα. Μήτε νὰ σαλέψω μποροῦσα μήτε νὰ λαλήσω, κί εἶχα σωτὰ δλα μου τὰ λογικά. Ὁ γιατρός μου, ἕνα καλὸ γερωντάκι, ἐρχότανε τεχνικὰ διὰ ἡ τρεῖς φορές τὴν ἡμέρα νὰ μὲ δεῖ, καὶ πάντα σὰ μοῦ μιλοῦσε, πολεμοῦσα ν' ἀπαντήσω, μὰ ἀδύνατο ν' ἀνθρῶσω μιά συλλαβὴ, ἀδύνατο νὰ κουνήσω. Τέλος μιά νυχτιά, ἀφοῦ μὲ κοίταξε τὸ σφυγμὸ καὶ μὲ ζήτησε κάτω τὸ προσεχικὰ, τὸν ἄκουσα πού στέναζε κί εἶπε: «Ὁ καημένος ὁ Θεωμῆς!»

Ἐπειτα γύρισε στὴν νοικοκυρὰ μου καὶ τῆς εἶπε: «Πάει, τέλειωσε! Κι καλύτερα πὲς τόσα ἀν τὸνε σθανῶσουν». Ἐγὼ τᾶκουσα μὲ σάικη τὰ λόγια του, κί ἄρχισα νὰ φαντάζομαι πὲς μ' ἐβόλων κιάλας στὴν κάτω μου, κί εἶτανε νὰ μὲ θύφουσε ζωντανό. Μὰ συνέριξα μιά στάλα δταν ἀπάντησε ἡ νοικοκυρὰ μου ἀποφασιστικά. «Τί τέλιωσες καὶ ἐτετέλιωσες! Ἔτσι δὲν πεθάνουσε δίχως νὰ ποῦ, κί εἶχα γιὰ ὑπερὰ ἀπὸ τόσα χρόνια! Ἐγὼ σοῦ λέω, γιὰ κτρί, πὲς δὲν πέθανε». Ὁ γιατρός κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ κατέθηκε κάτω στὴ σάλα νὰ δώσει τὴν εἰδηση το θανάτου μου στὸ γραμματικὸ μου. Κί' εἰ διὰ τους τότε κήρυξαν κοντὰ στὸ τραπέζι, κί ἄρχισαν νὰ λέν τὰ προτερόματά μου, ρουφώντας ὅλη τὴν ὥρα τὸ καλὸ μου τὸ κονιάκ—ἔτσι ἀνακατωμένα μὲ ζεστὸ νερὸ καὶ ζάχαρη γιὰ

νὰ γιατρίφουν τὴ λύπη τους. Μὰ δὲν εἶταν οἱ μόνοι πού πίστεθαν στὰ μαγικά ουσικά τοῦ καλοῦ μου κονιάκ. Εἶχε τὴν ἴδια πίστη κί ἡ νοικοκυρὰ μου πού ἀπάνου ἄρχισε νὰ μὲ ποτίζει ἐσωτερικὰ μὲ τὸ ἴδιο κονιάκ, σὲ δόσεις ὄχι καὶ τόσο δημοπαθητικές, καὶ νὰ μοῦ τρίβει ἐξωτερικὰ δλα μου τὸ κορμί. Τόσο πού τέλος ἀνατηρώθηκα, καὶ πηδώντας ἀπὸ τὸ κρεβῆτι φώναξα: «Ποῦ εἶναι ἐκεῖνος ὁ σκυλογιατρός; Ἀκότου στὴ σάλα» τρέβλισε ἡ γερωντίσσα σασιτωμένη. «Τώρα σοῦ τὸν κάνω ἐγὼ γιατρὸ καὶ ντοτόρο!» Εἶπα, κ' ἄρκωντας ἕνα σεντόνι διπλώθηκα μέσα καὶ τρεμοκατέβηκα ὅπως ὅπως τὴ σάλα. Σὰ ἀνοιξα τὴν πόρτα καὶ παρουσιάστηκα σαβανωμένος, ἐπρεπε νὰ δεῖ καὶ γιατρὸ καὶ γραμματικὸ τί φωνές πού τίναναν, τί τρέμο του τὸς ἔπιασε, καὶ πὲς ἀναποδογύρισαν ἀπὸ τὸν τρέμο τους τὰ ποτήρια καὶ μὲ τὸ κονιάκ μέσα. Μοναχὰ δταν ἄρχισα νὰ τοῦς βλαστημῶ πού μοῦ σπαταλοῦσαν τὸ καλύτερό μου κονιάκ, καὶ κήθησα νὰ τραβήξω ἄλλη μιά, μοναχὰ τότες ξαναθάρρησαν καὶ καταλάβαν πὲς δὲν εἶμουν φάντασμα, παρὰ ἐγὼ ὁ ἴδιος μὲ τὴν ἀληθινή μου σάρκα.

Τανκρέδος ὁ Σικελτικός.

Ο ΓΥΝΑΙΚΟΚΟΣΜΟΣ

ΚΥΡΙΑΙ ΠΟΥ ΔΟΥΛΕΥΟΥΝ

Ἐγνώρισα τὴν κ. Ζλατινῶν μιά ἀπ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας κί ἀπὸ τὸ στόμα τῆς ἔκουσα μεταξένια ζόγια γιὰ τὸ μετᾶξί, πού ἀμείρωσε τὰς ὥρας τῆς σχολῆς τῆς εἰς αὐτὸ, πού μετεβλήθη πρὸς χάριν του εἰς ἕνα εἶδος ἱεροποστόλου. Περικεχομένη ἀκούραστα τὴ χωρὶ καὶ διδάσκουσα εἰς τοὺς χωρικὲς πύδα κέρδη θὰ ἔχουν ἀν ἐπιδοθῶν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς μεταξοκόκκινης.

Ἡ εἰργνηὴ κυρία μὲ τὸσον ἐνθουσιασθῶν μου ὠμιλοῦσε, μὲ τὸσον ἀγάπη γιὰ τὴν ὡραῖαν ἀποστολήν τῆς, ὥστε ἀν δὲν μ' ἔκαμε ὀπαδὸν τῆς, μ' ἐπεισεν ὅμως, ὅτι ὑπάρχουν καὶ Ἄ τ ο ῦ ο υ ς —νὰ μὲ συγχωρεῖτε διότι δὲν ἐχειραφετήθηκα τόσον ἀπὸ τὰ μαθήματα τὸν σοφὸν διδασκάλων μου ὥστε νὰ γράβω: «Ἄθ η ν ι ὠ τ ι σ σ ε ς—πὸ δὲν ἀλυαροῦν μόνο γιὰ μὸδα καὶ γιάτῃν Κηφισιά, ἀλλὰ κουράζου τὸ μυαλό τους καὶ τὴ γλώσσάν τους καὶ γιὰ σοβαρώτερα πράγματα.

Κυρίαί πού δουλεύουν!... Τόσο παράξενος μοῦ φαίνεται αὐτὸς ὁ τίτλος, ὥστε τὸν ξαναγράβω. Κυρίαί πού δ. υλεθουν καὶ ὄχι κυρίαί πού φλυαροῦν, ὅπως κ' ἐγὼ δὰ αὐτὴν τὴν στιγμήν, εἶναι κάτι ἀνάποδον καθὼς καὶ ἄνδρες πού νὰ φλυαροῦν εἶτε εἰς τὴν Β.υλὴν, εἶτε εἰς τὰ συλλαλητήρια, εἶτε εἰς τὰς στάλας τῶν ἐφημερίδων, καὶ νὰ μὴ δουλεύουν. Βύτυχῶς ἡ κ. Ζλατινῶν δὲν εἶναι ἡ μόνη κυρία

μὰς πού δουλεύει γιὰ κάτι ὀλιγώτερον γυναικῆσι καὶ περισσότερον ἐθνικόν—ἀν δὲν σὰς τρομάξῃ τὸ βαρὺ αὐτὸ ἐπίθετον. Εἶναι κί ἄλλαι κυρίαί μὰς πού δουλεύουν. Ἡ «Ἐνωσις τῶν Ἑλληνίδων», τὰ διάφορα φιλανθρωπικά καταστήματα, καὶ τὸ Οἰκονομικὸ συσσίτιο εἶναι τόσα στόματα πού ἐξυμνοῦν τὴν ἐργασίαν τῶν κυριῶν.

Μὰ ὑπάρχει κ' εἰς αὐτὴν τὴν λευκὴν ἐργασίαν ἕνα μαῦρο στίγμα: Αἱ κυρίαί πού ἐργάζονται, ὄχι γιὰ νὰ ζήσουν, ἀλλ' ἐρασιτεχνικῶς, χωρὶς συμφέρον, ἐξευγενίζουσαι τὴν ἐργασίαν, εἶναι δέκα, εἰκοσι, ποτὲ περισσότεραι, ἀφοῦ τόσα μόνον ὄνοματα βλέπω νὰ παρελαύνουν κάθε τόσο ἀπὸ τὰς στάλας τῶν ἐφημερίδων.

Ποῦ εἶναι αἱ ἄλλαι πού ἐπρεπε νὰ μνηθεῖν τὸ παράδειγμα τῶν καὶ νὰ τὰς ἀκολουθήσουν; Ποῦ εἶναι αἱ χιλιάδες τῶν Ἑλληνίδων, αἱ ὁποῖαι θ' ἀποτελέσουν τὴν λεγεῶνα τῶν ἀμαζόνων τῆς ἐργασίας καὶ θὰ δώσουν ἄλλην ὄψιν, ἀνθρωπινωτέραν καὶ εὐλικρινεστέραν, εἰς τὴν ἀνδρόστατα πιθηκίζουσαν κοινωνίαν μὰς;

Θὰ χορευθῇ ἀκόμη κ' ἕνας ἄλλος χορὸς τοῦ Ζαλόγγου. Ὁ χορὸς ὅμως αὐτὸς δὲν εἶναι καμμιὰ ἀνάγκη, γιὰ νὰ εἶναι ἐθνικὸς, νὰ χορευθῇ εἰς τοὺς ἀποτόμους βράχους τοῦ ἠρωικοῦ χωριοῦ τῆς Ἡπειροῦ. Ἄς χορευθῇ τριγύρω εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐργασίας καὶ τὸ ἀπ.τέλεμά του θὰ εἶναι ἐπίσης μεγάλον καὶ ἐθνικόν, ὅπως ἦταν καὶ τοῦ ἄλλου χοροῦ τ' ἀποτελέσματα.

Η ΑΡΟΔΑΦΝΟΥΣΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ἡ ἀπορία πὲς ἡ ὁμορφιά σὲ κόσμῳ ὑπάρχει γιὰ νὰ καλοκαθίζει τὸν ἄνθρωπον, ἀποδείχεται ἀσφαλῆ. Γιατί ὁ καθηγητὴς Δάγγης τῆς Νοσήτης, ζήτησε τὰ ζῶα πού βρίσκονται κάτω σὲ πύτο τοῦ ὠκεανοῦ καὶ βόηκε πὲς τίποτε τότε ζῶορον δὲ βλέπει τὸ μᾶτι τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ χρωματιστὸς μέλιττα τοῦ θαλάσσιου ἀπὸ τὴν πλακιάτων, φαίνεται, εἶναι φανταστικὸν κίλλου.

— Αἰ, Γιάνη, τί λύνεις τὸ ξυλένιο σου ποδᾶρι; ἔλεγε ἕνας ζητιάνος εἰς ἄλλον σὲ δρόμῳ τῆς Κηφισιάς. Τί, σκόλλητες ἀπὸ τὸρα; Ἀκόμη ἡ ὄρα εἶναι τρεῖς.

— Ὁχι, πὲ Κώστα, τόσο γλήγορα δὲ σκολνᾶω γώ. Μὰ μοῦ κουράστηκε ἐτοῦτο τὸ γόνατο. Τώρα θὰν τὸ δέσω αὐτὸ τὸ παλιοκούτσουρο σὲ ζερβὸ μου τὸ γόνατο... Ἐλέησέ με τὸ σακάτη, ἀφεντικό...

Παιδί. Πατέρα, δὲσ' μου μιά πεντάρα.
Πατέρας Κώστα, τώρα μεγάλωσε καὶ δὲν πρέπει νὰ ζητᾶς πεντάρες.
Παιδί. Ἄς εἶναι, πατέρα, καὶ μιά δραχμὴ λοιπόν.

βάθος τῆς κάμαρας.

— Ποιανὸς; τῆς Παβλώνας;

— Μὴ μοῦ τὸ λὲς ἔτσι αὐτὸ τόνωμα! Ἀνακτινάζεται καὶ ξεφρονίζει ὁ Σιφνίδης. Πίναξ ὄνομα ἱερὸ... σάν τῆς μάνας μου τόνωμα!

Ζυγῶναι ἔπειτα διὰ βήματα πὲς κοντὰ, καὶ τοῦ λέει.

— Μπρὲ Μαρούση, τὸ πιστεύεις; Ποτὲς μοῦ δὲν ἀγάπησα ἔτσι. Μὲ μιά καὶ μονάχη ματιὰ. Μὰ τί ματιὰ! Ὁλα, ὄλα μοῦ τᾶλεγε... Μὰ ρώτηξέ δὰ κιάλας, μπρὲ ἄνθρωπε! Ποῖα ἄλλη σ' αὐτὸν τὸν κόσμα μῦθρηξέ τέτοια ματιὰ! Τέτοια γλύκα τούρκου καὶ τέτοιο φῶς!—Καμιά, καμιά, ὡς μήτε ἡ μάνα μου, σὰ μὲ βόζανε στὴν ἀγκαλιά τῆς, ἀθῶο παιδί! Ἐκνεκάθισε κ' εἶπε.

Μεῖνανε αἰωπηλοὶ κ' αἱ δύο τους μερικὲς στιγμῆς.

— Καὶ τί λὲς νὰ κάμουμε; ρωτᾶει ὁ Μαρούσης, ἀφοῦ καλοχώνεψε τὸ δουλιὰ, κ' εἶδε πὲς ὁ φίλος του ὁ Σιφνίδης τοῦ παρουσιάζεται ἄλλος ἄνθρωπος τώρα. Ἄνθρωπος, πού, ἡ ἀγάπησε, ἡ φαντάστηκε πὲς ἀγάπησε, ἡ μονάχη λιμπίστηκε νάγαπήσῃ. Ἡ τρέλλα ἡ ἴδια πάντα, μουρμούριζε ὁ νοῦς του μὲ κάποιον κυνισμό, πού δὲν εἶταν καὶ φυσικὸς του.

— Μὴ βλέπεις; πού σοῦ μιλήσα μὲ τόσο πάραγο, τοῦ λέει ὁ Σιφνίδης γυρίζοντας τὴν καρέγλα του κατὰ

τὸ Μαρούση, καὶ βλέποντας τὸν κατὰματα μὲ τρόπο πὲς ἴσου καὶ πὲς ὀσθαρό. Ἐξῆ νύχτες τώρα, ἐγὼ τὸ ξέρω πὲς πέρασα. Τὰ φαντάστηκα ὄλα, τὰ ὄνειρεύτηκα ὄλα... μὰ κί τὰ λογάριασα ὄλα. Ἐγὼ τὸ ἔχει μου τόκαμα. Πὲσο εἶναι καὶ πὲσο δὲν εἶναι, πρῶτος ὁ πατέρας τῆς τὸ γνωρίζει. Ψυχικὸ δὲ θὰ τοῦ γυρέψω, γυρεύοντας του τὴν κόρη του. Καὶ μήτε δικίον εἶναι, ἀφοῦ ἡ ἴδια ἡ κόρη... πὲς πὲς μὲ γύρεψε κιάλας μὲ τὰ ματιὰ τῆς!

— Μὰ ἐπὶ ἔλεγε τίς προᾶλλες, νὰ γυρίσης πιά στὴν πατρίδα, νὰ κάμεις, νὰ δεῖξης...

— Ναι, τάλεγα. Τάλεγα πρὶν τὴ ματιὰ ἐκείνη. Ἐπειτα... γιατί τάχα νὰ μὴ γυρίσουμε καὶ στὴν πατρίδα μιά μέρα...

Χαμογέλασε ὁ Μαρούσης ἄθελα, σὰ νὰ συλλογιόταν πὲς κί ἄλλοι τὰ εἶπαν αὐτὰ.

— Τί νὰ κάμουμε, μὲ ρωτοῦσε, ξαναεἶπε ὁ Σιφνίδης συλλογιμένον. Νὰ σοῦ πῶ τί νὰ κάμουμε. Ἐπρεπε τὴν αἰρινὴ κιάλας νὰ πᾶω νὰ τῆνι δῶ. Τί τὰ θές, μὲ τὸ σήμερα μὲ τὸ αὔριο, δὲν τάποκότησα. Ἴσως ὅμως καὶ γιὰ καλὸ. Σὰ σπουδαῖο τὸ πράμα, καὶ δὲν ἐπρεπε νὰ σκαλώσῃ μὲ τὴν πρώτη βίζιτα. Ἐστερα ἔλεγχ πάλι πὲς ἴσως, καλλίτερα ἴσια στὸν πατέρα. Μὰ ἀγγελομαθημένο κορίτσι βλέπεις, ξανακοχάστηκα πὲς καλλιο πρῶτα διὰ λόγια ἀπ' ἐκείνηνα.—Τὰ δύο λόγια τώρα!

Τὰ δύο λόγια! Σηκώθηκε πάλι καὶ φώναξε ὁ Σιφνίδης. Ἐσοῦ θὰ πᾶς νὰ τῆς τὰ πάρης τὰ δύο αὐτὰ λογία. Τὸς γνωρίζεις ἐσοῦ Ἀγκαλιὰ καὶ ποιούς ἐσοῦ δὲ γνωρίζεις! Ὁθὰ πᾶς λοιπόν αὔριο, καὶ θὰ τῆ... Ὁθὰ τῆ φαρῆσης. Δηλαδή γιὰ τὴ σ π ο υ δ α κ ι α τῆ δουλειᾶ... Ζωὴ ἡ θάνατος. Ἐγὼ ἀπὸ φιλτία καὶ τέτοια δὲν παίρνω. Στὴν Ἀγγλία δὲν εἰμαστε τώρα. Εἰμαστε στὴ Ρουσία. Ὁχι, μήτε στὴ Ρουσία! Στὴ Ρωμισούνη μὲσο εἰμαστε τώρα, κί ὁ Ρωμῆς σάν ἀποφασισὴ νὰ δώσῃ τὸ εἶναι του γιὰ μιά ξένη, θὰ πῆ πὲς εἶναι ὄχι ἀγάπη, παρὰ ὁ ἀφρὸς τῆς ἀγάπης!

Ὁ Μαρούσης, σὰ νὰ τοῦ πέρασε ὑπόψια πὲς τὸ φίλο του, πού σπάνια τὸν γλυκόβλεπε γυναίκα ἐξῆν ἀν πρόσμενε μερικὰ ψίχουλα ἀπὸ τὸ βίος του—μήτε κᾶν τόνειρεύτηκε νὰ τὸν καλοματιάσῃ ἡ πεντάμορφη ἡ Παβλώνα, τῆς Ὀδησῶς τὸ καμᾶρι. Δὲν τοῦ εἶπε τίποτις ὅμως.

— Ἐνα πράμα μονάχη, τοῦ παρατήρησε ὑστερ ἀπὸ μερικὴ συλλογῆ. Τὸμολόγησε κ' ἐσοῦ πὲς ἡ νέα εἶναι ἀγγελομαθημένη. Κί ὅμως γυρεύεις νὰ τὴν πάρης μὲ προξενιά! Αὐτοῦ κατντᾶει ἀσυβίβαστα πράματα. Ὁ ἴδιος σοῦ πρέπει νὰ πᾶς καὶ νὰ τῆς τὸ πῆς σάν ἄντρας.

— Ἀδύνατο, Μαρούση, ἀδύνατο. Δὲν ἔχω μήτε τὸ θάρρος, μήτε τὸ λόγο. Ἄνοιξέ μου ἐσοῦ τὸ δρόμο κα-

ΨΥΧΑΡΗ

ΖΩΗ ΚΙ ΑΓΑΠΗ ΣΤΗ ΜΟΝΑΞΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΝΟΣ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΥ ΡΟΜΠΙΝΣΩΝΑ *

Πρώτα, σάν ήρθε στο Νησί, συνημιλούσε δυνατά κατόπι, μιλούσε περισσότερο μέσα του... στο τέλος, αρχίζει να κούνη μόλις τις λέξεις που μάρφωνε με το νου του μονάχα, όταν έβλεπε ή συλλογιούνταν ένα πράμα, τδνομα του πράματ'ου σιγοπερνούσε από το μυαλό του σάν είδος άντικειμένου. Μά δεν είχε ανάγκη και πολλά όνόματα...

Μά ή δέφτερή του εκείνη χρονιά στη Σάντα Κλάρα, τού έφερε άπάνωτά τά δυστυχήματα, κ' οί πίκρες τού ήρθαν ή μιá κατόπι από τήν άλλη. Μιά μέρα ό κακομοίρης είχε ξεκινήσει να πάη πέρα στο βουμάνι, και σάν έφτασε, για να ξεκουραστή, κλήθηκε μιá στιγμούλα κι άκούμπησε τή ράχη του στην κορμό τού δέντρου που κρυμμένος στη κλαριά του, είχε περάσει πέτσι όλο τó χειμώνα. Ο τρούμος παρακαλιζει τόν άνθρωπο και τού κάνει να πειραχτεί τόν έαφτό του, γιατί κοιτάζει γύρω του παντού μεριά, μήπως από δέν ξέρω που ξετροπήση ό άγνωστος κίνυνος που θά τόν κατατρέψη. Κοιτάζει κι όστόσο κρύβεται κι από τή ματιά του τήν ίδια, γιατί φοβάται όλη τή Δημιουργία. Η λύπη όμως, ίσα ίσα έπειδή για τούς λυπημένους ό κόσμος δεν υπάρχει, δίνει στο άτομο πιό μεγάλη σημασία, κ' άφτό τού δίνει και κάποιον θάρρος, άρνού για τίποτα δεν τού μέλει. Ο Γιάννης, λυπημένος καθώς εΐτανε, θέλησε να ξαναδη το ποταμάκι εκείνο που πήγαινε κ' έπαιρνε νερό, χωρίς να σκύψη, μν λάχη και βγή από τόν πάτο κανένα ζωό, τρομερό σάν τήν άγγελώνα, που να τρέξη κατόπι του και να τόν πιάση. Τώρα ζύγωσε ό άμοιρος, τόλμησε μάλιστα να κοιτάξη τó βέμα. Κάλλια να μν κοιτάζει! Μέσα στο ποτάμι, σά να βλέπτανε σι κα-

(*) Κοίταζε τά φύλλα 97, 96, 98 και 99.

θρέφτη, ό Γιάννης είδε τó καημένο του τó πρόσωπο. "Αχι πόσο άλλαξε! Ο ίδιος δεν ήθελε να τó πιστέψη, ό ίδιος δε γνώριζε τόν έαφτό του. Και ποιός θά τονε γνώριζε σήμερα από τούς συντρόφους; Τί κατάσταση και τί χάλια! Τά μαλλιά του σά να μν τά είχε κόψει στη ζωή του. Άφτό πιά τó ήξερε, άφού και πριν άναγκάστηκε να τά δέση από πίσω σάν τόν παπά. Μά τού κρέμουνταν κι από μπροστά, τού σκέπαζαν όλο του τó μέτωπο, και μάλιστα με τά γένεια του, που κι άφτά έπεφταν ως εκεί κάτω, μόλις φαινότανε τó πρόσωπό του, μόλις έμοιαζε πρόσωπο ανθρώπινο, μιá μύτη και δυό ματία που λάμπανε μέσα σ' ένα είδος άγριόκλαδα όλμαδρα, τά φρύδια του δηλαδή. Βέβαια πώς δεν τó πρόσεμε, βέβαια πώς δεν τó είχε καταλάβει τί έψη έγινε τώρα ή δική του, ως που μπορούσε να κατανήση τέτοιον παλληκάρι.

Σηκώθηκε ό Γιάννης και πρώτη φορά τó συλλογίστηκε να ριξη μιá ματιά στο ρούχό του. Νάμιζε πώς εΐτανε ντυμένος πάντοτε τó ίδιο. Χωρίς κανε να τó ύποψιαστή, όχι μόνο είχε παλιώσει, μν κόντεθε να φραγώθη όλότελα ή φορεσιά του. Μόλις τού άπόμνησε δώθε, κείθε, στη ράχη, στο στήθος, στη πλάτη, στα σκέλια κανένα κικμάτι, κανένα κουρέλι που τó βαστούσαν άκόμη δυό τρείς κλωστής και που ξέχασε λές να πείη κι άφτό με τάλλα. Τά παπούτσια του πιά, ξέρουμε πώς πορπατούσε ζυπόλυτος κι από τήν πρώτη μέρα.

Έφριξε ό δύστιχος ό Γιάννης σάν είδε τά χάλια του. Καλέ, τί λέγανε οί συντρόφοι πώς ζωό δε θά γίνη; Έγινε, και σωστό μάλιστα, γιατί, μόνο με τή διαφορά που έπλυνε τó πρόσωπό του και δε γλυφότανε σάν τή γάτα, για τήν πάστρα του φρόντιζε ό άερας τής θάλασσας κ' ή πρασινάδα τού βουμανιού. Τί να κάμη τώρα; Να μείνη έτσι; Έτσι να περιφέρεται; Δεν τó ήθελε. Θυμήθηκε πώς οί συντρόφοι του εκεί κάτω τού είχαν αφήσει άλλη μιá φορεσιά. Γύρισε άμέσως στο μέρος που έπιζε άκόμη να τά βρή, αν και δεν ήξερε πιά καλά καλά ό ίδιος που τά έβαλε. "Όσο κι αν συλ-

λογίστηκε στο δρόμο, χρειάστηκε, σάν έφτασε, κάμπουσανά ψάξη. Τέλος τά βρήκε. Τις δυό κάσες τις είχε κουβαλήσει τότες μαζί κ' ένα μπόγο, για να μν βραχύνε, μέσα στον κόψιο κορμό ενός μεγαλόδεντρου που βρισκόταν εκεί, κοντά στην άμμουδιά. Δυσκολέφτηκε όμως όσπου να καταλάβη που μεριά εΐτανε, γιατί, όσο ξερó κι αν εΐταν τó δέντρο, είχανε φυτρώσει χιλιά χέρτα καινούρια, που άποσκέπαζανε τις κάσες και τó καπάκι τους συνάμα. Τις άνοιξε χωρίς κόπο τά βούχα δεν είχανε πάθει τίποτις. Τά είδε που λάμπανε, μέσα, παστρικά κι όλόασπρα. Δεν ξέρω γιατί παραξενέφτηκε, που έφριξε μιá ματιά. Άντίς να χαιρέται που τάβλεπε φρέσκα φρέσκα, τού φάνηκαν σάν κατάψυχα. Εΐτανε μιá φορεσιά κομμένη σε χοντρό παννί, από κείνες που φορούνε οί ναφτις. Τις γνώριζε ό Γιάννης πολύ καλά, τότε τού έκανε μιá στο χωριό του ό βόφτης ό Μανώλης, τότε άγόραζε ό ίδιος στις πολιτείες που κατεβαινε, σά δεν πρόφτανε να πάη στο χωριό. Μά τότες, είτε βούχα πήγαινε ναγοράση πουθενά είτε ό τι κι αν εΐτανε, μιá συγιά, ένα σκουινί, ένα μαντίλι, ένα ποκάμισο ή κάθε άλλο, τού φαινότανταν όλα σά ζωντανά, τού φαινότανταν άληθεια σά να είχανε μέσα τους ως και τάψυχα μιάν ψυχή, σά να μιλούσε τó παννί, σά να τριέζε ή τσόχα, σά να πορπατούσαν τά παπούτσια, σά να γελοούσαν οί φορεπιές με τόν ήλιο. Πήγαινε κ' έρχουνταν ό κόσμος, φωναίε ό πραγματεφτής να τραβήξη μουςτερήδες, ύφουθος και κακό που γινότανε στο παζάρι όλο, από τή μιάν άκρη στην άλλη! Έδώ τίποτις άπ' άφτά. Καινούρια καθώς εΐτανε, άξεδίπλωτα, σιδεραμένα, τεντωμένα, έμοιαζαν τά βούχα, στην κάσσα τους μέσα, όταν τήν άνοιξε ό Γιάννης, σάν τó σάβανο που βαζουσε στους νεκρούς. Τά κοιτάζε, τά τραβήζε, τά ξάπλωσε χάμου, τά κοιτάζε άλλη μιá, και πάλε τού φάνηκε ή όψη τους λυπητερή συνάμα και παραξενη. Τέτοια καινούρια, κάτασπρα βούχα εΐταν ένα πράμα που δεν είχε τó λόγο του στη Σάντα Κλάρα.

Δεν ταίριαζε μήτε με τόν ούρανό, μήτε με τάγρια τά βουμάνια, μήτε με τή μοναξιά.

Ός τόσο τά πήρε ό Γιάννης, τά φόρεσε, όχι όμως χωρίς ναπορήση και λιγάκι, γιατί δεν τού πήγαιναν καθόλου, τάβρισκε τώρα σά στενούτσικα, έλεγε άμέσως να τά βγάλη να γλυτώση. Δεν τάόγαλε όμως. Ντραπήκε τάχη να περπατάη γυμνός, τώρα που με τά ρούχα θυμήθηκε τόν πολιτισμένο τόν κόσμος, δεν τó ξέρω. Μά, όπως κι αν είναι, δεν τά φόρεσε πολλήν καιρό, γιατί γλήγορα καταπιόστηκε άλλη δουλειά.

Η λύπη που έννοιωθε μέσα του ό Γιάννης εκείνη τή χρονιά, έφερε τó νου του σε καινούριους λογισμούς.

ταπώς σου λέω, και τάλλα βολεύονται μόνα τους.

—Κατάλαβα, είπε ό Μαρούσης. Τις θες και τις άγάπες σου σάν τις δουλειές σου να γίνονται. Με λογαριασμό και με μέτρο. Πολύ καλά. Ό,τι βγαίνει από τó χέρι μου θά τó κάμω.

—Τάφινω όλα, τή ζωή μου όλη τήν άφινω στα χέρια σου, εΐτανε τά στενά λόγια τού Σιφνίδη σάν τόν καλονύχτιζε ό Μαρούσης.

2

Η Ευγενία Παβλώνα Βλαδιμηρόβσκη εΐταν, καθώς εΐπαμε, ή πρωτόμορφη τής Οδέσσας τότες. Εΐχε ή όμορφιά της κάτι σάν ξενικό, κάτι που σου θύμιζε πιό δυτικώτερα κλίμακα. Φαινότανταν άψηλή, δίχως να πιασείναι λυγερή, κι όμως όχι παραλιγνή. Τά χείλη της εΐταν παχουλούτσικα, είναι άλήθεια, μν τά γοργοσκέλες άνήτυχη ψυχή άποκάτω, καθώς και τά μάτια της τά μεγάλα, τά βαθιογάλανα. Ίσως τόν ξενικόν αυτόν άερα τής τόν έδωσε τριών χρόνων ζωή στη Ρώμη, τότες που μικρούτσικη άκόμη τήν είχε εκεί ή μακαρίτισσα ή μάνα της με Άγγλίδα συντρόφισσα, που τή συνόδεψε κατόπι όρανή ως τήν Όδησό, κι άκόμα μαζί της ζούσε.

Εΐταν τó πν ή Παβλώνα μέσα στο σπίτι τώρα. Ο γέρος της δεν άνακατεβότανε στα σπιτικά και πολύ. Τό κάτω κάτω είκοσιπέντε χρόνων κοπέλλα, Ευ-

ρωπαϊκά άναθρεμμένη, με Άγγλίδα κυρία κοντά της, δεν έπρεπε να δινή τού γέρου και μεγάλες φροντίδες. Κάμποσες είχε στην Τράπεζά του, κάμποσο ύπόφερε κι από τó στερεμό τής γυναίκας του, κι όταν έρχότανε σπίτι έννοιούσε να καμαρώνη βλέποντας τήν Παβλώνα του σά δέσποινα τού σπιτιού, κι όχι σάν παιδί του.

Εΐταν άνοιχτό τó σαλόνι τους. Η Άγγλίδα βέβαια πάντα εκεί. Μά ή Άγγλίδα τó θάρρευε χρέος της να θρέψη, κι όχι να περιμαζεύη τά κοινωνικά προσόντα που στόλιζαν τήν Παβλώνα, κ' είχε τόσα, που κάθε λίγο ρίχνουνταν τού γέρου της να σηκωθούν από τήν Όδησό και να πναι πιά ναράουνε σε καμιά δυτικιά πρωτεύουσα, μν ως είναι και Βιέννα. Τάκουγε αυτά ό γέρος, κ' έπαιρνε άμέσως πρέζα ταμπάκο για να φτερινιστή, κ' έτσι να μν πη τίποτες.

Τήν αύριανή της βραδινής που άντάμωσε τó Σιφνίδη ό Μαρούσης άρχισε από νωρίς να τοιμάζεται, για τή μεγαλοσημαντή του έπίσκεψη. Κι όμως εΐταν άργούτσικα σάν παρουσιάστηκε στην αίθουσα τής Παβλώνας. Λογαριασμένο κι αυτό, και βγήκε σωστός ό λογαριασμός, άφού όλοι εΐτανε φευγάτοι σά φάνηκε, ως κ' ή Άγγλίδα είχε βγή να κοιτάξη τόνά τάλλο πρι να γυρίση ό γέρος.

Άστραψε τó πρόσωπο τής Παβλώνας άμα τόν είδε

τόν Άριστομένη Μαρούση. Έλεγεσ και καθρέφτιζαν ό ένας τού άλλου τήν όμορφιά καθώς άντικρίστηκαν. Εΐχαν προανταμωθή σε κάμποσους χορούς τó χειμώνα εκείνο.

—Μιά βδομάδα ίσα ίσα που σάς ξανάειδα, είπε σά σοβαρά, σάν παιχνιδιάρικα, ή Παβλώνα.

—Μιά βδομάδα, στο θέατρο, άπολογήθηκε ό Μαρούσης.

—Μπα! και με παρατηρήσατε; Θαρρούσα πώς άδύνατο να βλέπη κανείς τρείς γυναίκες μονομίας!

—"Ηθελα να σας έβλεπα όχι σε τρείς, μν σε τριαντατρείς κοπέλλες άνάμεσα και να μν ξανοίξω...

—Σώνει, σώνει! τόν άντέκοψε ή Παβλώνα με κάποιον νάζι. Κι όμως άδύνατο στάθηκε να τó δώ τó χαμόγελό σας, πρόσθεσε με σαρκαστικό παράπονο. Τόσο, που χαρίζα φιλικές ματιές τού συντρόφου σας, ίσως δά κ' αυτόν τόν τρόπο σας βγάλω από τά γλυκά σας τά δειρα. Γυναικήσια κακία, βλέπετε...

Έμεινε ό Μαρούσης μιá στιγμύ σιωπηλός. Τά ξήγησε όλα άστραπή. Δεν άλλαξε όμως μήτε ήθος, μήτε όμιλία. Πώς εΐταν ή έντολή του μάταιη, φας όλοφάνερο. Μά α δ:ν τόν έστελνε ό Σιφνίδης, δε θάχε όμπροστά του τήν πανώρια τής Οδέσσας εκείνη τήν ώρα. Για τó φίλο του λοιπόν, και για τó φίλο του μόνο έπρεπε να δουλέψη.

Στη μοναξιά, μεταμορφώνεται ο άνθρωπος και πάει, δίχως ο ίδιος να το ξέρει. Η λύπη εκείνη, που του είχε κάμει τόσο καλό, ίσως είτανε το ύστερό το άνθρωπο που του άπομόνησε, σε μιάν κρίσιμη εποχή της ζωής του, όταν κόντεθε ναλλάξη ολότελκ και να γίνη σωστό παιδί της έρμιδας. Η λύπη που μας κάνει έμας να γυρεθούμε απομόνωση στις πολιτείες, εκείνονε τον έκανε να μη θέλη τη μοναξιά. Ίσα ίσα, για να την αποφυγή, στοχάστηκε κάτι που δεν του περνούσε ως τότες από το νού. Είχε τη σπηλιά του κάτω στα πόδια της κορφούλας του, την κρηβατοκήμερή του που έλεγε. Μά του φάνηκε άξαφνκ σά συνήθειο παραξενό και που τόχουσε μόνο κάτι βράχια και κάτι χείλιοι, να κοιμούνται μέσα στις σπηλιές. Θέλησε να κάμη σπιτι κι άφτός, τουλάχιστο καλυβούλα. Ουμνήθηκε τότες τις κάσες με τα έργαλεία που του άφισαν οι συντρόφοι στην άμμουδιά. Για να μοιάξη λοιπόν κι άφτός με τους άλλους άθρώπους, είπε να δουλέψη με το ίδιο χέρι, με τον ίδιο τον τρόπο. Πήρε τα σιδερικά, το φτυαρι, το πριόνι, το σφυρι, τα κερφικά κι ό τι βρήκε. Άρχισε να κόφτη δέντρα, και του ήρθε σάν άλλόκοτο να κάθεται να κόβη άφτός άκοφτα δένδρα στη Σάντα Κλάρα. Ός τόσο ριχτηκε στη δουλειά. Πελάκησε, πριόνισε, έσκαψε, έκαμε λάκκους, πήρε χώμα, πήρε νερό, πήρε πέτρες, τις κόλλησε με τη λάσπη, έβαλε θεμέλια, σκάρωσε κάτι ξύλα, έρπειαζε σπιτι, δηλαδή μιά κάμηκρη μεγάλη μεγάλη. Το χτίσιμ κ' ή φασαρία όλη βάζαζε όχτώ μήνες, ίσως και περισσότερο. Που να λογαριάζη ο Γιάννης; Ένα μόνο κατάλαβε, πως ή περισημή του ή φρεσία, ή δέτερη, πήγε του βρόντου σάν την πρώτη. Άμα που έπιασε να δουλέψη, λίγο λίγο την έβγαλε και μήτε γύρισε να τη δη. Στενόχωρο πράμα. Κράτηζε ένα είδος ζουναρι, και με το κέρι του εργαζότανε ανάλαφρα κι ώραία.

Όλοιο πράμα να εργαζεται κανείς, όσο κατάρκαρδα κι αν είναι, με τάποτέλεσμα; Όλοιο βέβαια πως δεν είτανε το σπιτι, άφου σπιτι τόλεγε. Το κοίταζε. Να πής πως το χάρηκε, ψέματα θα πής. Μήτε καλυβά σωστή δεν είτανε. Άηδία. Ένα γελοίο, κωμικό, μπόσικο πράμα, δίχως γούστο, δίχως λόγο, δίχως τίποτις. Ποιός είδε πουθενά τέτοιο χτίριο; Ούτε για χωριό ούτε για χώρα δεν ταίριαζε, με ούτε και για τη Σάντα Κλάρα. Τι το ήθελε; Μήπως δεν είχε τη σπηλιά του, τα δέντρα του τα κούφια; Κοιμούνταν εκεί πολύ καλά. Είτανε όμως και πιό σωστό να κοιμάται κανείς σε μιά σπηλιά, σ' ένα δέντρο, παρά να χτίζη παλάτικ. Άφτά είχε το Νησί του, άφτά έπρεπε ναγαπήση κι ο ίδιος, να μη γυρεθη άλλα. Να μπο-

ρούσε τουλάχιστο να του χησιμείψη το σπιτι! Να μπορούσε ή καλύβα να του άποσιεπάση τουλάχιστο τη μοναξιά! Να την έβλεπε και ναλεγε πως είτανε σάν τους άθρώπους, πως δεν είτανε πιά μόνος! Διόλου. Μήτε σ' άφτό δεν του στάθηκε χρήσιμη του φαίνονταν τώρα ή έρμια μεγαλύτερη. Ένα σπιτι εκείνά, δίχως κάτοικους, δίχως άλλα σπιτια τριγύρω του. Άνυπόφορο. Άν είτανε δύο, αν είταν ο Γιάννης από τη μιά μεριά, ένας συντροφος από την άλλη, καλά. Μά που να γυρεθη συντροφος στη Σάντα Κλάρα; Μήτε ζω δεν είχε να τον άκλουθή. Ό τι κι αν έκανε, ό τι κι αν καταπιανότανε ο δύστυχος, άφτό και πάντοτε άφτό του έτραγε το σικώτι, άφτό του χτύπαε κάτω κάθε έλπίδα, ή παντοτεινή του ή μοναξιά. Του κάκου! Άδύνατο να συνήθειση. Δεν μπορούσε. Καταντούσε τρομάρα άληθινή, άβάσταχτο σεκλέτι, βριομάρα και λιγούρα.

Παραίτησε το σπιτι, δι γύρισε να το δη. Τα ξύλα κ' οι πέτρες συντροφιά δεν είναι. Είναι συντροφιά, σάν τραβιέται κανείς μοναχός του και φέβγει από τους άθρώπους σάν τραβιούνται άφτοι και φέβγουνε μακριά σου, ως πάνε στο καλό τα ξύλα κ' οι πέτρες. Έσθ θέλεις πλάσμα ζωντανό. Πλάσματα ζωντανά στο Νησί είχε μόνο ένα είδος. Είτανε οι καρβιδες εκείνες οι μεγάλες, οι άστακοί, που τους είχε βάλει στο χαβούζι και που έπλεχαν εκεί μέσα. Πήγαινε, τα κοιταζε κάθε μέρα. Είχανε κάτι κινήματα που τα ήξερε τώρα, πάντοτε τα ίδια, με που τα συνήλιζε και τάγαπαε. Κι έθουνταν ήρες, καμάρωνε, σά να πρόσμενε κάτι να γίνη σάν τι τάχα: Να μιλήσουνε; Δι μιλούσανε. Όχι. Πρόσμενε ίσως να τον καταλάβουν τα μάτια τους, να δούνε πως είναι κι ο ίδιος πλάσμα, ζωντανό σάν και δάφτα, να βρη συντροφιά, νακαπάνη.

Τον κοιταζαν και τα ζώα, κάπου κάπου, σά ζύγωνε, με τα μάτια τους τα βουβά. Όσο βουβά όμως κι αν είτανε, κόντεθε να είναι ή μόνη του παρηγοριά. Άνοιγε άθελα το στόμα, κάτι να τους πη. Έπιανε τις κουβέντες μοναχός του, έλεγε χίλια δυό.

—Μπρε σύ, που ής να μου ξεφύγησ, σε βαστώ. Άμε σύ, που μου κάνεις τόσες βόλτες, δι σ' άφίνω και μη σε μέλη. Καλά είσαι δι μαζί μου. Τι ανάγκη την έχεις τη θάλασσα; Θα χαθής εκεί μέσα της και δεν τα βγάξεις πέρα. Έλα, να σε βλέπω λιγάκι, να χαιρουμαι και γώ, έλα.»

Όταν έφτασε το Πάσκα, δι βάζαζε να τα σκοτώση. Μά μπορεί και ναχασε το λογαριασμό του. Το καταλάβαινε άπάνω κάτω από τον καιρό που έκανε κι άπ' όσα είχε παρατηρημένα την πρώτη χρονιά. Να

πη όμως πως δι γελάστηκε, πως να το πη; Τα σημάδια εκείνα που γάραζε πέρι σ' ένα δεντρόκομο, τάφαγαν τα χόρτα. Φύτεψε παλούκι. άνέβηκαν τα χόρτα ως την άκρη. Τα μπερδεψε, σάσισε, βαρεθηκε. Το βέβαιο είναι που μήτε να νηστέθη πιά στα μπόσικα, δεν του έστρεψε, μήτε να θαρήη τάχατις πως έσφαζε άρνι, σφάζοντας άχελώνα. Ζωο κι άφτή. Δεν είτανε τόσος κόσμος στη Σάντα Κλάρα, που να καταντήση φονιάς. Όχι, έννοείται, που νοστιμέθουνταν και τόσο πολύ τη συντροφιά τους. Θύμωνε μάλιστα κάποτε, γιατί και τις άχελώνας και τις καρβιδες και τους άστακούς, τους έβρισκε, με το θεό, σάν άψυχους και κουτούς με το παραπάνω. Μά τι τα θέλεις; Κινοούντανε, ζούσανε. Κάτι κι άφτό, να βλέπης τριγύρω σου λίγη κίνηση, λίγη ζωή.

Η άκίνησι ά εκείνη της Σάντα Κλάρας είτανε που του βάραινε το λογισμό, που του έφερνε άκίνητη πλήξη. Βροχές που και που. Μά ως κ' ή θάλασσα σάπαινε πέρα πέρα. Στο Νησί πιά, μόλις άκούγονταν τα φύλλα με τάγερνι, πηχτά πηχτά σάν που είτανε. Ό Γιάννης κάποτε πήγαινε στάκρογιαλι, έβριχνε πέτρες στο γιαλο, ή με το χέρι του τάραζε το νερό του χαβουζιού, ή έπιανε δυό κλαριά, τα χτυπούσε το ένα πάνω στάλλο, για να κόψη την άλύπητη σωπασιά, νακούση κρότο. Μά τι κρότους; Μισός, σάν άφύσικος, σάν τρομασμένος, και τρώαζε ο ίδιος σάν τον έπαιρνε τάφτι του. Μια νύχτα όμως άκουσε κρότο άληθινό. Έύπνησε ξαφνικά. Κοιμούνταν, εκείνο το βράδυ, κάτω στη σπηλιά του, κοντά στάκρογιαλι, μισόδρομα σάν άνεθινίς: προς την Κορφούλα, την άγαπημένη του. Άστραπές και βροντές, ο ούρανος πυρκαγιά. Το είδε από πάνοιγμα της σπηλιάς και χάρηκε. Να στο τέλος που ζωντανέθε ή πλάση. Έυπνούσε κι άφτή από τον ύπνο της. Σωστή φουρτούνα. Τις ήξερε ο Γιάννης τις κακοκαιρίες, σάν είτανε στο καρβί με τους συντρόφους και με τον καπετάνιο. Άρχισε να φωνάζη, να τρέχη, καθώς έκανε και τότες, κι άντις κατάρτια, νανεβαινη πά στα δέντρα. Τα κύματα, γιγαντωμένα, σά μυριάστομα θεριά, σηκώνόντουσαν και πτόνανε λες ίσα με την άκρη της Κορφούλας, άληθινά θεριά, με το θεό, που με το βουθύνη τους το μανισμένο έμοιαζε και γυρέθανε κάτι να χάψουνε, ναπορουφήσουνε τον κόσμο. Άξαφνκ έπεσαν, κατακοιμήθηκαν, κουρασμένα, άφανισμένα, ζαλισμένα, καθώς οάπεφτε κάνα βούβαλο ξεφρενικασμένο που το κεντησε ή λύσσα, που χυμύηξε με την όρμη του όλη και στέκεται, γιατί πήγε κ' έσπασε το μούτσουνο του σ' ένα βράχο. Ήσυχασε ή φουρτούνα μονομιές, όσο γλήγορα και σηκώθηκε. Φαίνεται

—Νόστιμη άδυναμία αυτή, της είπε με κάποια έιρωνεία. Άδυναμία που πολλών κοριτσιώνε μοίρα άποφάσισε, κι άκόμα ή άποφασίση...

—Μά μη δά και τόσο τραγικός, για όνομα Θεού! Ανασηκώθηκε και φώναξε ή Παβλώνα γελώντας.

—Τραγικός, όχι, μήτε και κωμικός. Δραματικός, ναί. Αυτό το δράμα έτσι αρχίζει, κ' έτσι τελειώνει. Κ' έτσι πρέπει, μάλιστα όταν έρχεται κι από τα δυό μέρη. Είπε τώρα σάν πιό σοβαρά ο Μαρούσης.

—Νά σας πω, Κύριε Μαρούση. Γυρεύετε να πολεμήσετε γυναίκα με γυναικίσιους τρόπους. Άφήστε τα, δεν είναι για σας αυτά. Άποκρίθηκε ή Παβλώνα με ήθος άγγιχτικό.

—Στένομα του Χριστού. Σας λέω σας αγαπάει ο Σιφνίδης, και σας αγαπάει όσο μητ' εκείνος δι φανταζότανε.

Έμεινε μιά στιγμή ή Παβλώνα άμιλητη. Γυρίζοντας έπειτα κατ' το Μαρούση, και βλέποντας τονε με μάτια φλόγα και με χείλη μισόπικρα, του λέει τρυφερά και παραπονιαρικά.

—Γιατί με τυραννείτε έτσι; Τι σας έφταιξα; Σηκώνεται άμέσως ο Μαρούσης όλόρθος.

—Νά σας τυραννήσω; Άδύνατο τέτοιο πράμα! της λέει προχωρώντας, και κάμνοντας να σκύψη για να της φιλήση το χέρι, άφομη να την άποχαιρέτηση.

Όργισμένη τότες τονε σπρώχνει με το χέρι της ή Παβλώνα, γυρνώντας από την άλλη το συννεφιασμένο της πρόσωπο.

Στέκεται όμπρός στην όργισμένη Θεά ο Μαρούσης, και με λόγια σιγανά, με άποφασισμένα, της λέει.

—Τη λατρεύω τη θεϊκή όμορφιά σας, και την πιό θεϊκή σας ψυχή, όσο λατρεύω τον ήλιο σά μας φωτολούζει άνοιξιάτικη μέρα. Έτοιμος είμαι να σας προσφέρω τα πιό ιερά σημάδια της λατρείας μου, τα βαθιόψυχά μου αυτά λόγια. Όμως... όμως είμαι φίλος, κ' είμαι τίμιος φίλος.

Και βγήκε σιγοπερπατώντας με πρόσωπο σκυμμένο, άναντρο όμως όχι.

Άνεβαινανε λογής λογής κόσμος στο γιγαντιόο εκείνο βαπόρι. Έπιβάτες με μπόγους, έπιβάτες με μπαούλα, βαρκάρηδες, δούλοι, πουλητάδες, ναύτες, κι ο Πλοίαρχος άποπάνω τηρώντας τους ήρεμα, σοβαρά, άκίνητα σά Θεός.

Έλεγεσ και μεταφέρθηκε ο πιό πολυθάρους δρόμος της άγοράς; άπάνω στο κατάρτωμα εκείνο, μερικές στιγμές προ να σηκωθη το βαπόρι, για το μεσηβρινό του ταξίδι.

Στέκονταν ο Σιφνίδης σε μιάν άκρη άλαλος, χλωμός, σάν εξαγρυνισμένος. Πλάγι του ο Μαρούσης, τα μάτια του προς το πέλαγο.

Τα είχε ο Σιφνίδης δια κανονισμένα για μισομό, άνίσως κι άποτόχαινε ή «πρεσβεία.» Τόσο βαθιά τον είχε πληγωμένο ή άξαφνή του άγάπη, τόσο τρυφερά του γαργάλιζε τη φαντασία το μαγικό εκείνο γλυκομάτιασμα της Παβλώνας, που τάποφάσισε από την πρώτη πρώτη στιγμή, ή μαζί της να ζήση, ή μακριά της να πάη ναποθάνη.

Είτανε θλιθερό πάνταίωμά του με το Μαρούση την άποβραδινή. Του τα είπε αυτός όλα από την αρχή ως το τέλος.

Δεν είχε πολλά λόγια ο Σιφνίδης. Λίγα και συλλογισμένα. Να μισέψη άμέσως, να ξαναγυρίση στί'ν τόπο του.

Είταν άραχες από την άγάπη; Είταν από μετανοίωσιμα, κι από φόβο μ'ν ξανακμπλήξη σε παρόμοια δίχτια, ή και χερότερα; Αυτό κι άλλα τέτοια συλλογιόνταν ο σαστιμένος ο Μαρούσης. Γνωρίζοντας τον άνθρωπο που τα μετρούσε και τα ζύγιαζε όλα, δι'ν το καλοχωρούσε ο νοός του πως μπορούσε να του φωτίση, να του ξανοίξη μιά φορά την ψυχή κ' ή άγάπη. Κι όμως τον άδικούσε. Είταν άληθινός ο Σιφνίδης. Άληθινός όμως όσο πήγαινε το φυσικό του. Για μεγάλη-

πως εΐτανε σάν ξεφύσημα κάποιας μεγαλήτερης τρικυμίας άλάφρα στόν Όρειανό, και πως χάθηκε, μόλις που ήρθε στα νερά της Σάντα Κλάρας.

Ο Γιάννης άπομεινε λυπημένος. Η τρομερή σιγαλιά, ύστερα από τόν τόσο θόρυβο, τόν πλάκωνε σάν πέτρα. Τό πρωί, με τήν άβγούλα, ο ούρανος γελούσε. Δέν ξέρω τί πάθος πηράζονος, τί θλιβερή προμάντευση τού δάγκασε τήν καρδιά. Κατέθηκε στάκρογιαλι. Εΐταν εκεί τρεις δέντρα, τρεις λέπκες, που μόλις χαδέθε τάγερη τή κλαριά τους. Κάθισε στή βίτσα τους. Κοίταξε τή θάλασσα. Κοίταξε, κοίταξε, άξαφνα πέταξε μια φωνή που αντιόλησαν οι βράχοι, τρομερή. Στή θάλασσα μακριά, είδε κάτι νά κλέχρη. Τά γνώρισε άμέσως, σά νάρτης που εΐτανε σπασμέν. κατάρτις, κομμάτια πλώρη, σκινιά, σκινιά, χοντροξύλα. Θάρρεψε πως τόν έπαιρνε ή τρέλλα. Νά λοιπόν που έρχονταν κι άλλα κεράβια στα νερά της Σάντα Κλάρας, κι όχι μόνο τό δικό του! Τί έλεγε ο καπετάνιος; Άλήθεια που έδω και δυό χρόνια, πικρή δέν πήρε τό μάτι του στο γυάλο. Τί πείραζε; Και κομμάτια νάτανε τή κεράβι, πικρά κεράβι. Άλλη φωνή, χωρίς τή φουρτούνα, θά τδδλεπε, θά τδύγερνε, θά γλύτωνε. Εΐχε λαχτάρα, εΐχε έρωτα τώρα νά τήγγιξη τή ζύλα, νά τή πιάση τή κατάρτις, νά τή φάη τή σκινιά. Έβριζε συσσωμα από τή χαρά του, σάν καταλαβε πως άφτά έρχονταν και μόνι τους, με τή θάλασσα που φούσκωνε κι ανέβαινε. Τά προέμενε, τή μάτια του τσεσσερα, σά βγαλμένα έξω από τή κοιλιά τους. Άραξε ένα. Ναι, τού φάνηκε σάν άλάφρα κεράβι που άρχίζει στο λιμάνι. Τάραξε, τή φίλησε. Άχ! τέλειωσαν τή βάρτανα. Σκηνάγονταν άθροπος; Έδλεπε ξύλα, έδλεπε πικρατιά που τή εΐχανε πιάσει με τή χέρια τους άθροποι! Έννοιωθε ταρα στή χέρια τή δικά του, έννοιωθε τή ζύλα τή φουρτούνα, τή ζύλα τή γυαλιά που εΐτανε πρώτα κεράβι, κατάρτις, γερύρι, άμπάρι, τραπέζια, καμάρια, ξύλα που μέσα τους ζούσανε, κατοικούσανε, τρώσανε, πίνανε, μιλούσανε άθροποι. Άκουγε τή φωνή τους, έδλεπε τήν περπατησιά τους, τήν άνάσα τους άνάσινε, μύριζε τή μυρωδιά τους. Κ' έφταναν έφταναν τή ζύλα στάκρογιαλι ούλινα, έφταναν άγγλία άγγλία, με τή θάλασσα που τάρπερε, σά λούλουδα μαγεφτικά, για νά τή χαδέψη. Τάψαχνε ο Γιάννης με τή δάχτυλά του ένα ένα, τή γύριζε και τή ματχούριζε... Άχ! γιατί νά τή θωρή τώσο λαΐμαργχ; Κάλει νά μίν τή θωρη ποτέ του! Ένα ξύλο, φραμακωμένο, τού έπεσε από τή χέρια, εκεί που τό κοιτάζε, κ' έπεσε ο ίδιος χάρου ζαλισμένος. Στή ζύλο άπάνω, εΐχε διαβάσει τόνόμα του. Έγραφε

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Εΐτανε τό ξύλο που άπάνω του στή φυλακή χά-

ραβή τότες τόνόμα του, και τή κεράβι τή ναβαγημένο εΐτανε τό κεράβι τό δικό του που έρχότανε νά τήν πάρη στή Σάντα Κλάρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄.

Πυρκαγιά.

Άς τότες ο Γιάννης, μπορεί και δίχως νά τό ξέρη, πάντα κάτι έλπίζει. Η έλπίδα, σάπόδαθα της καρδιάς του, πάντα ζούσε, άκόμη και σάν άπελιπζονταν, άκόμη και σά δέν τήν έννοιωθε μέσα του νά γλυκοτρέμη. Δύναμη τού έδινε άφτή μονάχη, ή άγνωστή φιλονάδα που τού εΐχε άπομεινει από τή συγκοινωνία του με τούς άθροπους, και που καθότανε τώρα, κρυμμένη και σιγαλή, μέσα κατάρτις στα σωθικά του. Νά μίν εΐτανε ή έλπίδα, βίβια πως ο Γιάννης δέ θά βριστούσε. Άφτή τόν έπασε. Με τή βριαμάρια, με τή λιγούρα, με τόν πάθος και με τή φόβο, χωρίς άλλο, θά προτιμούσε νά σκοτωθί, για νά γλυτώση. Έλεγε όμως πως κάτι θά φανή, και τό κάτι άφτή που πάσμενε ο Γιάννης εΐτανε τό κεράβι του. Ο καπετάνιος δέν τού εΐπε ρητά πως θά ξανάρη; στοχαζούμενος άθροπος που μετρούσε τή λόγια του ήθελε και νά τόν τιμωρήση μια για πάντα. Έβαλε ως τώσο τούς νάρτες που τόν πήγανε με τή βάρτα στο Νησί, νά τού δώσουν έλπίδα. Θυμούνταν ο Γιάννης τί τού εΐπανε τότες; ο συντρόφι στο μισέμο, δηλαδή πως και νά μίν ξανάρη ο καπετάνιος, θά ξανάρχονταν άφται. Στή μοναχιά του, που λίγο λίγο άποξέχουσε τήν άθροπική λαλιά, οι λέξεις που άκουσε από τή στόμα τους, ένό σάπινε ο ίδιος, καταντήσανε μάλιστα νά είναι οι μόνες λέξεις που τή κέρτασε βάλει κολημένες στο μυαλό του.

Και τώρα! Τις ξανάλεγε τις λέξεις άφτίς κ' έμιαζε σά νά λήη παροχμύλια.

—«Μή φοβόσαι, κι ά δέν έρθη, έκείνος, έρχούμαστε μες οι δυό και σέ φέρνουμε πίσω.»

Παρκυβία; Καλέ, τί παρκυβία; Ψέματα, ψέματα, ψέματα φρίκη, ψέματα τρομάρα, ψέματα κι άπελιπισμός. Πρώτα, σάν είδε τό ξύλο με τόνόμα του, θάρρεψε πως τού έφεβγε ή ζωή κ' έπεσε χάρου. Κατόπι, σά σηκώθηκε, σάν ξανάπιασε τό ξύλο στα χέρια, σάν ξανάδιάβαζε τόνόμα του, άναψε στα στήθια του θυμός. Τάβαλε πάλε με τήν καπετάνιο, τήν άνάξιο, τόν κουτό, που δέν μπόρεσε ν' άρμενίση ούτε ως τή Σάντα Κλάρα, δέ βρήκε τό δρόμο, τόν παραζάλισε ή φουρτούνα, έκαψε τή κεράβι τή θρούβαλα.

(Ακολουθεί)

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ :

Για τήν Ελλάδα αρ. 10.—Για τό Έξωτερικό φρ. 10

10 λεπτά τό κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στή κούσια της Πλατείας Συντάγματος, Ομόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τηλεγράφου (Οφθαλμιτρειά) Σταθμού ύπογειού Σιδηροδρόμου (Ομόνοια) στο καπνοπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουπιδάρα, Έξόχρια) και στο βιβλιοπωλείο «Έστιας» Γ. Κολάρου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστα κ' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΕΝΑ ΧΩΡΙΑΤΗ

στο Μαρκουπόλο τήν κατασκότωσαν οι χωροφύλακες από τό ξύλο. Κι αν δέν πέθανε ο άνθρωπος, πεθαίνει όμως, γιατί τό κοντάκι τού γκρά δουλεισε τώσο γερά στα στήθια του, που ο δυστυχισμένος έφτυσε αίμα και σέ κακή χάλια μεταφέρθηκε δώ νά τόν δούν και νά τόν ξετάσουν της Εισαγγελίας οι γιατροί.

Η άφορμή, από τις συνθησιμένες. Κάτι χρωστούσε στο Δημόσιο και δέν εΐχε νά τό πληρώση. Ο εισπράχτορας — που σέ τέτοια περίπτωση γίνεται άυτοκράτορας, κύριος ζωής και περιουσίας — μπήκε σπύτι του — «έπέδραμε» είναι ή σωστή λέξη— ο χωροφύλακας τόν παράλαβε και τή ρέστα είναι πιά γνωστά, απ' άλλες παρόμοιες περιπτώσεις, όπως τό λέει και τό τραγούδι τού Βερανζέρου που τό μετάφρασε άλλότες τώσο ζωντανά ο μακαρίτης ο Ραμπαγας :

Σήκω, Γιάννη, σήκω !
Στόνειρό σου λύκο
χτές τό βράδυ είδες ;
Πλάκωσε ο εισπράχτορας
με τούς σταυρωτίδες !

Κακούργημα όχι μονάχα νά σκοτώνεται κανένας μά και μια χαϊδεφτική ξυλιά νά τρώη γιατί χρωστάει στην Ψωροκόστανα, άφού τή χρήματα που θά δώση θά χρησιμεύσουν για νά πληρωθούν τήν άποζημιώσή τους οι βουλεύτες για νά τραφούνε τώσο χαραμοφάγιδες τού Κεντρικού ταμείου. Κακούργημα τό λέμε αυτό και τέτοιο είναι.

Μά μήπως θαρρείτε, καλότυχοι, πως εισπράχτορες και χωροφύλακες δείχνονται τώσο άυστηροί μόνο και μόνο για νά έκπληρώσουν τό καθήκόν τους που τούς επιβάλλει νά εισπράττουν τούς φόρους, άφού ή Πολιτεία έτσι διάταξε;

Από Πολιτεία κι από καθήκον, βάλ' του ρίγανη. Αυτοί μόνο τό συμφέρον τους ξέρουν, κι αν δείχνονται άυστηροί και κακούργοι κάποτες, τό κάνουν για νά έξασφαλίσουν τή ποσοστά τους, τό μερτικό νά πούμε, που παίρνουν από κάθε εισπραξη.

σερα ξανοίγματα δέν τού εΐχε δυσμένα φτερά ο Θεός.

—Και νά έρχόμουν τούλάχιστον μαζί σου τώρα κ' έγώ! τού λέει άξαφνα ο Μαρούσης, σάν ένειριαμένος πάντα, στο βαπόρι άπάνω.

—Σάν άργά τό συλλογίστηκες, άπαλιγιέται ο Σιφνίδης. Όμως τό βαπόρι σφυρίζει. Όρα νά κατεβής.

—Άχ, και γιατί νά χωριστούμε έτσι, ξανάλεει ο Μαρούσης συγκινημένα. Γιατί νά μίν τό συλλογιόμαστε καλλίτερα, και νά μίν πζ; έσύ άτός σου εκεί έχτές, άντίς έμένα...

—Όλα, όλα σέ καλό θά μάς βγούνε, ποιός ξέρει! μουρμούριζε ο Σιφνίδης. Ποιός ξέρει...

Και φάνηκε σά νά πολεμούσε νά κρατήση τήν ύψη του ήρεμη.

—Ένα πρξμα συλλογιόμμαι μονάχα, ξανάειπε με μισοπνηγμένη φωνή, κι όσο τό συλλογιόμμαι, κερμένε μου, θά μου τή σκίξει τήν καρδιά μου κομμάτια.

—Σάν τί λογής; ρωτάει σύμποινα ο Μαρούσης.

—Συλλογιόμμαι τό τί θάκαμα έγώ ο Σιφνίδης, αν τύχαινε νά βρεθώ στή φοβερή εκείνη θέση που βρέθηκες έσύ έχτές για τή μένα... Θά σέ πρόδινα, κερμένε, θά σέ θυσιάζα, και τώρα που τό νοιώθω αυτό τάγκαθι μέσα μου, τί λογής ήσυχία και τί λογής εύτυχία νά τήν προσμένω εκεί κάτω!

—Τήν ήσυχία τή βρίσκουμε άμα νοιώσουμε τήν

πηγή τού κακού; εΐπε ο Μαρούσης ύστερ' από μερικό, συλλογή. Είναι όμως και της φαντασίας κακό αυτό, άφού δέν εισουν έσύ εκεί, παρ' έγώ. Σου ξανάλέω μάλιστα, τού πρόσθεσε πικρογελώντας, πως μακάρι έσύ νά πήγαίνες!

Μια στιγμή άκόμη, κι ο Μαρούσης στεκότανε στή φελούκα, κι ανέμιζε τό μαντίλι του, κοιτώντας κατά τό βαπόρι.

Ο Σιφνίδης άποπάνω τό κουβέριαζε τό δικό του, κ' έσφιγγε τή βρεμμένα του μάτια.

Άς ρωτήσουμε κ' έμετες τώρα. Εΐταν άραγες για τό στερεμό της Παβλιώνας; Εΐταν από τό στοχασιμό, τό τί θάκαμεν ο ίδιος του ά βρισκότανε στού Μαρούση τή θέση; Μήπως εΐταν ή ζούλια, που μπορούσε με τόν καιρό και νά τήν πάρη ο Μαρούσης;

Κανέν' απ' αυτά δέν εΐτανε μόνο του. Εΐταν όλα, και περνούσανε σάν μπόρες άπί τή φουρτουνασιμένη του ψυχούλα, και τήν παραδέρναν.

A. B.

Αυτή είναι η αλήθεια. Μά όταν του λόγου σου, Κυρά Πολιτεία, άπολδς τους λύκους σου εναντίον μου και μου ζητῆς τὸν ἔθρωτά του και μὲ παίρνεις κάποτε μαζί μ' αὐτὸν και τὸ αἷμά μου, μου δίνεις κάθε δικαίωμα νὰ σοῦ πῶ κ' ἐγώ:

— Τί τὰ κάνεις, ποὶ τὰ ξοδειάζεις, τὰ χρήματά μου ποῦ με τὸ «ἔτσι τὸ θέλω!» μου παίρνεις; Τὰ ξοδειάζεις γιὰ νὰ κάνης στρατό, γιὰ νὰ μου ξασφαλίσης τὴ ζωὴ και τὴν περιουσίᾱ μου, γιὰ νὰ δεξίσῃς τὴν πατρίδα μου και νὰ τὴν κάνης μεγάλη; Ἄν εἶν' ἔτσι, και νὰ με σκοτώσης ἀκόμα, σὰν δὲ σὲ πληρώνω, δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τίποτα. Μά όταν μου παίρνεις τὸν παρῶ μου μόνο και μόνο νὰ νὰ κάνης τὰ κέφια σου, με κλέφτεις και σὰν θὲς νὰ με κλέψης μου δίνεις τὸ δικαίωμα τὰ φυλάξω με κάθε τρόπο κ' ἐνὼ τὴν περιουσίᾱ μου!

Ἡ κακὴ Πολιτεία, νὰ τὸ ξέρετε, δημιουργεῖ τοὺς κακοὺς πολίτες και ἡ δικὴ μας Πολιτεία, μ' ἄν τὴν καλὴ μας θέληση, δὲν μποροῦμε νὰ τὸ ποῦμε πὼς εἶναι και τόσο καλὴ.

ΚΑΠΟΙΟΣ

Πειραιώτης Δημοτικὸς Σύμβουλος ἐπρότεινε στὸ Συμβούλιο νὰ καταργηθῆ τὸ Πειραιώτικο κ λ κ σ κ ὁ Γυμνάσιου και νὰ γινῆ Ἑλληνικὴ Σχολή.

Οἱ συναδελφοὶ του, λέει, τῶκουσαν με προσοχὴ τὰ λόγια του, μὰ δὲν ἀποράσισαν τίποτα. Ἄλλη φορὰ, εἶπεν, πὺ κατάλληλη, πρέπει νὰ συζητηθῆ αὐτό. Δὲν ἔχουν ἄδικο οἱ ἄνθρωποι. Γιὰ πραχτικά ζητήματα δὲν εἶναι πάντα ὁ κριτὴς κατάλληλος. Γι' ἀερολογήματα, μάλιστα. Ὅποις ὡς ἀγαπάτε! Ἐδῶ εἶμαστε!

Κρίμα νὰ σιέρεται κανένας τέτοια πράματα γιὰ τὸν Πειραιᾶ, ποῦ ἔπρεπε ὄχι μόνον οἱ Δημ. Σύμβουλοι, μὰ ὅλ' οἱ Πειραιῶτες, νὰ τὴν πάρουν με τὴν καρδιά τους μιὰ τέτοια πρόταση και νὰ ζητήσουν νὰ πραγματοποιηθῆ, στὴ στιγμή, ἀφοῦ ὁ τόπος τους, ποῦ ἐθεμελιώθηκε ἀπάνω στὴ δουλειὰ και μ' αὐτὴ δοξαστηκε, δὲν ἔχει καμμιά ἀνάγκη νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν κλασικὴ ἀμάθεια και νὰ βγαζῆ δασκάλους, μὰ μορφωμένους ἐμπόρους και δουλευτάδες γιατί αὐτοὶ τοῦ χρειάζονται.

Ὅσοι θέλουν νὰ κάνουν τὰ παιδιά τους δασκάλους και ντοτόρους, ἄς τὰ στέλνουν στὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, τέτοια βλογιὰ πρέπει νὰ λειψῇ μιὰ ὥρ' ἀρχίτερα.

ΜΙΑ ΜΟΝΑΔΙΚΗ

μιὰ ἐξοχὴ περίσταση παρουσιάστηκε και στὸ «Νουμᾶ» νὰ παίξῃ ρόλο Ἐθνομάρτυρα, μὰ ὁ ἤλιθιος τὴν ἀφῆσε ἀνεκμετάλλευτη γιατί σιχαίνεται τὸ Ἐθνομαρτυρὴ κ λ κ σ κ ποῦ τώρα τῶρα κατάντησε χειρότερο κὶ ἀπὸ τὰ σάπια κολοκίθια.

Τὸν κάλεσαν λοιπὸν, ποῦ λέτε, τὸν Διευθυντὴ τοῦ «Νουμᾶ» τὴν περσομένη Τρίτῃ στὴν Εἰσαγγελίᾱ νὰ δώτῃ λόγο γιὰ ἓνα ἀρθράκι ποῦ δημοσίεψε στὸ 93 φύλλο, στὴ στήλῃ τῆς «Κοινῆς Γνώμης», με τὸν τίτλο: «Χῆλια! Χῆλια!» και με τὴν ὑπογραφή «Π. Ἀπὸ τῆ Μεθώνη». Ὁ ἀντεισαγγελέας κ. Ἀχιλλέας Λάμπρος, ἓνας ἀπὸ τοὺς νέους δικαστῆς μας, αὐτὴς δὲ ποῦ τίναξε τόσο μαστορικά και τὴ Γιανναρέικη γούνα, ζήτησε νὰ μάθῃ ποῖος ἔγραψε τὸ ἀρθράκι αὐτό ποῦ περιεῖχε και τὴν ἐπιλήψιμη—κατὰ τὴν δικαστικὴ ἀντίληψη—φράση: «...νὰ σπᾶσουν τὸ λῆξοστο και πρῶδο στικὸ τιμὸν τῆς σημερινῆς πολιτικῆς συμμορίας». Φυσικὰ τὸνομα δὲν τὸ μαρτόρησε, ἀφοῦ γιὰ ὅσα ἀρθρα δημοσιεύονται ἀνυπόγραφα ἢ με ψευτόνομα εὐθύνεται ὁ ἴδιος ὁ διευθυντὴς τοῦ φύλλου. Ἔτσι και γιὰ τὸ ἀρθράκι αὐτό ἐδήλωσε πὼς και τὴν εὐθύνῃ ὅλη τὴν παίρνει ἀπάνω του.

Ἐπρόσθεσε ἀκόμα πὼς και τὴ φράση αὐτὴ δὲν τὴν θεωρεῖ ἐπιλήψιμη ἀφοῦ ἔχει δικαίωμα ὁ κάθε πολίτης νὰ μὴν ἐπιδοκιμάζῃ τὴν πορεία τοῦ δεικνῆ ἢ τοῦ ταδε πολιτικῆς, ἀλλὰ νὰ τὴν θεωρῆ και προδοτικὴ ἀκόμα, όταν ἡ πορεία αὐτὴ, κατὰ τὴν ἀντίληψή του, δὲν ἐξυπηρετεῖ τὰ ἔθνικα συμφέροντα. Οἱ φράσεις «προδοτικὸ τιμὸν» και «πολιτικὴ συμμορία», εἶναι συνηθέστατες δημοσιογραφικὲς ἐκφράσεις ποῦ κατάντησαν ἀπὸ τὴ μεγάλη χρῆση νὰ χάσουν πᾶ τὴ σημασίᾱ τους.

Ὁ κ. Εἰσαγγελέας τὸν ρώτησε ἂν παραδέχεται γιὰ σωστὰ ὅσα γράφονται σ' αὐτὸ τὸ ἀρθράκι. Ἡ ἀπάντησή του διευθυντὴ τοῦ «Νουμᾶ» εἶταν ἡ ἀκόλουθη:

— Τὸ ἀρθράκι αὐτό δημοσιεύτηκε στὴν στήλῃ τῆς «Κοινῆς Γνώμης». Ὑστερὰ ἀπὸ τρία φύλλα, στὸ 96 φύλλο και στὴν ἴδια στήλῃ, δημοσιεύτηκε ἐν ἄλλο ἀρθράκι, με τὴν ὑπογραφή «Ἡλίας Σταυρός» ποῦ ἀπαντοῦσε στὸ πρῶτο κὶ ἀποδείχνη πὼς ἡ Πολιτεία τοῦ κ. Θεοδοσκὴ σταθῆκε ἀφέλιμη και στὸ Ἔθνος και στὴν Κερκυρᾶ. Ἀπ' αὐτὸ φαίνεται πὼς, στὴ στήλῃ τῆς «Κοινῆς Γνώμης» ὁ καθένας λέγει ἐλεύθερα τὴ γνώμη του, χωρὶς νὰ τὴν παραδέχεται κὶ ὁ διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδας. Στὴ στήλῃ αὐτὴ πολλές φορὲς ἐπέκειναν τὴν πορείαν τοῦ ἴδιου τοῦ «Νουμᾶ» κὶ ἀρθρα πολλῶν συνεργατῶν μας και ποῦ μὰ ποτὲ δὲν ἀρνῆθηκα νὰ τὰ δημοσιέψω.

Ὁ κ. ἀντεισαγγελέας, εὐγενέστατος και γλυκομίλητος καθὼς εἶναι, τὰ ἐθεώρησε ἀκριτὰ τὰ λόγια αὐτὰ και σωστὰ, και σταμάτησε τὴν ἐκκρίση. Δὲν σὰς τὸ κρύβουμε ὅμως πὼς γιὰ ὅλ' αὐτὰ καταχρηστικῶς, ὄχι γιατί κόντεψε νὰ βαφτιστοῦμε και μετς ἔθνομάρτυρες και νὰ ἂν δριαν τὸ ποιεῖ ὁ ἑαυτὸς πλὴ στὸν Κερώνη, στὸν Σκυψάκω και στὸ Γιάνναρο, ἀλλὰ γιατί εἶδαμε πὼς οἱ πολιτικοὶ μας πειραζοῦνται σὰν τοὺς λῆς προδότες κὶ ἀποδείχνουν, με τὸ νὰ πειραζοῦνται, πὼς ἀγαπᾶν τὴν πατρίδα, ὅσα κὶ ἂν τὴν πολεμᾶνε με τίς πράξεις τους.

ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

μὰς πῆραν ταῦτικά μας με μιὰ δημοσιογραφικὴ γιορτῆ ποῦ διοργανοῦν γιὰ τὸν Σουρῆ ποῦ ὁ «Ρωμιός» του, λένε, ἐκλείσει τὴν περσομένη βδομάδα τὰ εἰκοσι χρόνια.

Δῶ και δέκα χρόνια γιόρτασαν τὴ δεκαετηρίδα τοῦ «Ρωμιού». Τῶρα θὰ τοῦ γιορτάσουν τὴν εἰκοσαετηρίδα του. Ὑστερ' ἀπὸ δέκα χρόνια τὴν τριακονταετηρίδα του. Κ' ἔτσι, ἂν θέλῃ ὁ Θεός, τὸ πρῶμα τραβαίει κορδόνι.

Δὲν λέμε πὼς δὲν πρέπει νὰ γίνουν οἱ γιορτῆς αὐτῆς. Ὁ Θεός νὰ φυλάξῃ! Λέμε μάλιστα πὼς κάθε χρόνο ἔπρεπε νὰ γίνεται μιὰ τέτοια γιορτῆ γιὰ τὸ Σουρῆ ποῦ ἔξρει τόσο καλὰ νὰ κολακεύῃ τοὺς δημοσιογράφους με τὸ νὰφιερῶνῃ κάθε τόσο ἓνα δυὸ στιχάκια στὸ «Ρωμιό» του γιὰ τὸν καθένα ἀπ' αὐτοὺς και νὰ τοὺς ἀνακηρύχῃ ὅλους μεγάλους ἀντρες, φωστῆρες τοῦ πνεύματος και στύλους τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Κὶ αὐτοὶ λοιπὸν οἱ καημένοι, σὰν φιλότιμοι ἀντρωποι ποῦ εἶναι, ζητᾶνε ευκαιρία νὰ ἐξοφλήσουν τὸ χρέος τους και νὰ τὸν ἀνακηρύξουν ἑθνικὸ ποιητὴ—πολύ σωστὰ και δίκαια, ἀφοῦ ὅπως τὸ καταντήσαμε τὸ Ἔθνος μονάχα ἢ σάτυρα τοῦ Σουρῆ τᾶξίζει νὰ ὀμολογῆ τίς ὀμορφιές και τίς χάρες του.

Ὁ Σουρῆς ποῦναι τόσο ἐξυπνος και δείχνει τόση περιφρόνηση στὶς τέτοιες ἀνοσιές, θανατογουλιάζῃ σὰν διαβάξῃ ὅσα τοῦ γράφουν οἱ θαυματοστές του, ποῦ κανένας τους ἀκόμα δὲν κατόρθωσε νὰ νοιάσῃ ποῦ βρίσκεται ἢ ἀξία τοῦ Σουρῆ και γιὰ πὺ πραχματικὸ του χάρισμα πρέπει νὰ τὸν θαυμάζουμε.

Μὲ τὸ νὰ τὸν λένε Ἐθνικὸ ποιητὴ δὲν λένε τίποτα, ἀφοῦ Ἐθνικὸς ἀρθρογράφος εἶναι κὶ ὁ Γιάνναρος.

ΕΡΕΪΠΙΑ

Σκοταδερά τὰ γνέφη τ' ἄστρα κρύβουν
Και μάταια οἱ λογισμοὶ μου σ' ἄπειρο
Κ' οἱ πόθοι μου πετοῦν... Διμῶνι
Δὲ βρίσκουν γιὰ ν' ἀράξουν!

Λατρεῖα ὁ νοῦς στὸν πλάστη τοῦ
Γυρεῦει νὰ προσφέρῃ... Ἡ προσευχὴ τοῦ
Δίκρυα γιομάτη και παράπονο
Ψηλὰ δὲν ἀνεβαίνει.

Τῆς καρδιάς μου τὰ αἰσθήματα με πνίγουν...
Τοῦ λογιμοῦ μου τὰ πλάσματα συντρίβονται...
Κὶ ὁ καπνὸς τῆς θυτίλας μου
Μὲς στὰ σύγνεφα χάνεται!...

Βόλος

Δευτέρης Ἐπιφανιάδης

Η ΚΟΜΩΔΙΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Ἡ σκητὴ ἀπάνω σ' ἓνα γραφεῖο. Πρόσωπα: Τὸ ἔργκιο κ λ κ μ ε ν ο τοῦ Πινδάρου, ἢ Μετὰ φρασῆ, και ἀργότερα ὁ Στὰματάκιος Ἀβλάθης.

Τὸ Κ λ κ μ ε ν ο. — Δὲ μοῦ λὲς, σὲ παρακαλῶ, ποῖος εἶσαι τοῦ λόγου σου;

Ἡ Μετὰ φρασῆ. — Πῶς; δὲν με ἀνογνωρίζεις;

Τὸ Κ λ κ μ ε ν ο. — Ὁχι, κίμε μου τὴ χάρη νὰ μοῦ πῆς ποῖος εἶσαι.

Ἡ Μ. — Τὴν σὴν ἡδύμολλον μουσαν εἰς τὴν μελιχρᾶν τοῦ Μιστριώτου φωνῆν μεταγγῶν προσίτην ποιούμεαι τοῖς νεωτέροις Ἑλλήσιν.

Τὸ Κ. — Πολλὸ ἀρχαῖα μιλᾶς και δὲ σὲ καταλαβαίνω. Μίλα τοῦ μπαμπᾶ σου τὴ γλώσσα.

Ἡ Μ. — Οὐκ οὐκ, αὐτὴ ἐστὶ τοῦμοῦ πατρὸς ἢ γλώσσα. ταῦτῃ δὲ χρῶμαι.

Τὸ Κ. — Καὶ ποῖος εἶν' ὁ πατέρας σου;

Ἡ Μ. — Οὐμὸς πατὴρ, ἀντρω σοφὸς ἐν σοφοῖς, τὰ τέλματα τῆς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων χυδαίωσιν: ἐγκυκαλιπῶν, ἀνὰ τὰς αἰθερίας στιβίδας διφρηλατῶν, ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Περνασσοῦ δάφνας συλλέγει.

Τὸ Κ. — Δὲν πιστεύω νᾶξῃ ἄλλες δάφνες ὁ Περνασσός, γιατί τίς μάζεψε ὄλες ὁ Κλαίων μαζῆ με τὸν Ἀμπελά. Μὰ πέ μοῦ τέλος πάντων, ποῖος εἶν' ὁ πατέρας σου.

Ἡ Μ. — Σταματᾶς ἢ Ἀβλάθης τοῦνομα, ἐν τοῖς τῶν προγόνων νᾶμασιν ἀπαύττως νηχόμενος.

Τὸ Κ. — Ἔχει κὶ ἄλλα παιδιά σὰν και σένα;

Ἡ Μ. — Γονιμώτερος κόνικλου τυγχάνει ὄνηρ. Καὶ τὸν Οὐγον τὸν Βίκτωρα μετέφρασε, τὴν ἀπὲρ πάντων προσευχῆν...

Τὸ Κ. — Κὶ δὲ ζήτησε ἢ Γαλλικὴ Κυβέρνηση νὰ τὸν συλλάβῃ;

Ἡ Μ. — Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐστὶ σύμβασις περὶ ἐκδόσεως ἐγκληματιῶν.

Τὸ Κ. — Ἄ, κατάλαβα. Γι' αὐτὸ τοὺς Ἴταλους δὲν τοὺς περάζει, γιατί με τὴν Ἴταλία ἔχουμε σύμβαση. Καὶ ποῦ βραίσεται αὐτὴν τὴ στιγμή;

Ἡ Μ. — Ἐν τινὶ τῶν βιβλίων τούτων ἀναδιφήσας εὐρήσεις που κρυπτόμενον.

Τὸ Κ. — Μὰ καλὰ, ἐγὼ τί κακὸ τοῦκαμα γιὰ νὰ με μεταφράσῃ;

Ἡ Μ. — Τῆς προγονικῆς δόξης ἀπρὶ ἐχόμενος...

Τὸ Κ. — Προίξη και κακὸ νὰ τοῦρῃ. Νὰ τοῦ πῆς πὼς δὲν τοῦ χρωτᾶμε τίποτε γιὰ νὰ μὰς ρεζιλεύῃ μπροστὰ σ' ὄλο τὸν κόσμο.

(Πιάνονται στὸ ξύλο. Ἀνοίγει ἓνα λεξικὸ και βγαίνει ἀπὸ μέσα ὁ Στ. Ἀβλάθης, ποῦ εἶχε ἀποκοιμηθῆ μέσα).

Στ. Ἀβλάθης. — Φίλος μοῦ τις μοι εἶπεν, ἐπὶ ποιείτθε μνείαν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος. Εἰς τί ἄρᾱ γε δύναμαι νὰ σᾶς χρησιμεύσω;

Τὸ Κ. — Νὰ μοῦ κάνης τὴ χάρη νὰ κλειδώσης αὐτὸ τὸ παλιόκαιο μετ' στὸ συρτῆρι τοῦ, γιατί ἂν τολμήσῃ και βγῆ στὸν κόσμο... θὰ τὸ πῶ τοῦ Νουμᾶ.

(Ἐμφανίζεται ἢ σκιά τοῦ Νουμᾶ. — Βάφτει ἢ αὐλαία).

ΒΑΛΒΕΡΟΣ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΟΝΣΕΡΤΟ

Σε μια δεσποινίδα 47 Μαΐων

Στο κονσέρτο χθες το βράδυ
Τί ώρα'α που έφαινώσουν
'Εμοιαζες 'Αφροδίτη αληθινή !!
Μα περισσότερο απ' όλους
'Ερθαν να σε κμαρώσουν
Δυο... άρχαίοι Γερμανοί.

N. Σ. Μ.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Την Άλλη Κυριακή ο «Νουμάς» θα δημοσιεύη ένα
έξοχο κομμάτι από την 'Ιλιάδα του κ. Πάλλη.
— Τη μονομαχία του 'Αχιλλέα και του 'Εκτορα και
κατόπι τους θρήνους του Πριάμου και της 'Εκάδης.
— Το τύπωμα της 'Ιλιάδας έχει φτάσει τώρα στο Ψ,
ώστε ύστερ' από κανένα μήνα θάναε ολοκληρ' η 'Ιλιάδα
έτοιμη.
— 'Ο σφοδρ. κ. Ξενόπουλος μ'ε πληροφορήσε στα τε-
λευταία «Παναθήναια» πως ο Μιστριώτης καλά έκανε να
έβρση τον κ. Ψυχάρη στον Λαοσάσιο, αφού κι ο κ. Ψυ-
χάρης άλλοτε... σατύρισε τον κ. Βικέλα.
— Μερικές φορές ούτε να γελάση δεν μπορεί κανένας
μ' αυτόν τον σφοδρ. κύριον.
— Λένε πως διευθυντής του Βασιλικού θεάτρου θά διο-
ριστή ο κ. Βλάχος.
— 'Ο Θεός να μ'ε φυλάη από τέτοια λοιμική που θ'ά
μ'ε αναγκάση να ξαναλαχταρήσουμε τη διεύθυνση του κ.
Στεφάνου !
— 'Η α'Εστία καί είπε για τον κ. Μάνο, ή α'Ακρό-
πολη» επρότεινε τον κ. Χρηστομάνο κ' ή δική μας γνώμη
είναι πως ένας από τους δυο αυτούς έπρεπε απ' τή αρχή
να είναι και διευθυντής του Βασιλικού.
— 'Ακουστήκε επί τέλους και μι'α λέξη της άνθρω-
πι'ας μέσα στη Βουλγή.
— Μουλάρι έπιτηρόρησε κάποιος βουλευτής ένα συνά-
δεφό του κ' οί πατέρες του 'Εθνους αγανάχτησαν.
— Περιεργό αυτό ! 'Εμείς νομίζουμε πως έπρεπε να-
γανακτήσουν τα μουλάρια, αφού κανένα απ' αυτά δεν κα-
ταδέχτηκε ίσα με σήμερα να νεβεθ' ή ήπ'άνω στο βήμα της
Βουλής και να κλωτσήση, όπως κλωτ'άνε κάθε τόσο οί
'Εθνικοί πατέρες μας !
— Κάποιος λόγιος ρέπουταρ μ'ε πληροφορήσε πως τα
βιβλία του Ψυχάρη διαβάζονται μόνο και μόνο γιατί ο
συγγράφης τους τ'α μοιάζει χ'έρισμα.
— Συμφωνώτατοι σ' αυτό, αφού όλοι τ'ό ξέρουμε πως
τά μόνα φιλολογικά 'προϊόντα που αγοράζονται είναι τ'α
«'Ημερολόγιον του ποδογύρου» και τ'ο «Φλέρτ».
— 'Αλήθεια, αγοράζεται και τ'ο «Σκρίπ» για τ'α χρο-
νογραφήματα του κ. Μπόεμ.
— Και μι'α ανθρωπολογική παρατήρητη ενός μεγα-
λοδασκάλου της Πόλης :
— «Πλησιάζουμε στην εποχή του Ξενοφώντα, γιατί
άρχίζουμε να χ'ουμε... 'Ελληνικάς ρί ν α ρ».
— Σχόλια σ'αυτή την παρατήρηση δεν χ'ωρούν. Μόνο
μου τίς.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΦΤΗΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Στο γραφείο του «Νουμά» και στα κίσσια της 'Ομο-
νοίας, και του 'Υπουργείου των 'Οικονομικών πουλιούντε,
τάκλουθα βιβλία, ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τ'ο ένα — κ' ένα φρ.
χρ. για τ'ο 'Εξωτερικό:
Του ΨΥΧΑΡΗ : «Τόνισο του Γιαννίρη» και τ'ο «Τα-
ξίδι μου». — Του ΠΑΛΛΗ : «'Ηλιος και Φεγγάρι». —
Του ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ : «'Η Μαζώχτρα (διήγημα) και ο Βουρ-
κόλακας (δράμα). — Του ΦΩΤΙΑΔΗ : «Τ'ο γλωσσικό ζήτημα
και ή εκπαιδευτική μας αναγέννησις». — Του ΦΙΑΝΤΑ
«Γραμματική της Ρωμείκης γλώσσας» και α'Από τους
θύλους των αιώνων» (ποιήματα).
Οί αγοραστής των έπαρχιών κληρώνουν 30 λεπτά τα-
χυδρομικά για κάθε βιβλίο.
Οί αγοραστής του εξωτερικού δεν κληρώνουν ταχυδρο-
μικά

ΤΟ ΜΙΣΤΡΙΩΤΙΚΟ ΤΣΟΥΡΑΠΙ

'Η ακόλουθη ιστορία, με βεβαιώνουν, είναι αληθινή.
Μιά μέρα ο σημερινός φιλολογικός πρόμαχος της 'Α-
θηναιστικής φοροῦσε τή ρόμπα του, που θ'ά π'ε εί-
τανε μέσα στην τραπεζαρία του έτοιμος να δειπνήσει.
Οί κεντητές του γόβες, τσακισμένες πίσω, έδειχναν τ'ο
ένα του τσουραπι πως τ'ο φορούσε από την άναποδη.
Τ'η στιγμή που είτανε να κληθεί, να μπήκε μέσα ο
συνάδερός του Κασσιδάκις, άλλος φιλολογικός αντι-
πρόσωπος της ίδιας φωτισμένης φυλής, νους φιλόμα-
θος και ψυχουλεφτής των λόγων κάθε φαινομένου. Βλέ-
ποντας, άφτός τ'ο τσουραπι φορεμένο άναποδα, και ξέ-
ροντας πως ο σβαστός του συνάδεφρου, αὐδην οὐδέποτε
ποιεί είκη και ως έτυχε, ρώτησε άμείως κεχηνότι τ'η
στόματι
— Δέν μου λές, Μιστριώτα, γιατί φοράς τ'ο τσου-
ραπίον σου από την άναποδη ;
— Μετά χαράς σου να σου πω, απάντησε εκείνος.
Τ'ο φορώ από την άναποδη, επειδή έχω μι'α μεγάλη
τύπια από την όψη.
Και ο μ'εν Κασσιδάκις ήχησατο την σοφίαν και τ'ο
έφευρετικόν του άνδρός, ο δ' ο Μιστριώτης τ'ο έτα-
στικόν εκείνου και έξυδερξίς.

K. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

— Τί ζητάς, παλικάρι μου ;
— 'Ηρθα να ρωτήσω, α θέλετε κανένα υπάλληλο.
— Μα πως ; δ'εν ξέρεις πως εγώ είμαι άνθρωπος που
κάνω τ'η δουλειά μου μοναχός μου ;
— Τ'ο ξέρω, κ' ίσα ίσα για άφτό ήθελα μι'α θέση στο
γραφείο σας.
— Μουστερής. Δέν μου λές, παιδί, είναι τ' άθγά σας
φρέσκα ;
— Μπακαλόπουλο. Δέν ξέρω, άφ'ηνη είμαι καινούργιος
έδω, έχω μοναχά μι'α βδομάδα στο μαγαζί.
— Πόσοι πέθαναν σήμερα ; ρώτησε ο γιατρός του Νο-
σοκομείου.
— Τρεις, είπε ο νοσοκόμος.
— Πως τρεις ; 'Εγώ διόρισα γιατρικό για τέσσερεις
είπε ο γιατρός λογαριάζοντας.
— Ναί, μα ο ένας δεν τ'ο πήρε, είπε ο νοσοκόμος.

ΚΕΡΔΟΣ 328,540 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναί ! 328,540 δραχμές έδωκε μέχρι τούδε
τ'ο γραφείον του τραπεζομεισίου κ. 'Ιω. Φωτίου
εις τούς πελάτας του. 'Ητοι εκ των αγοραστών λα-
χειοφόρων όμολογιών εκ του γραφείου του έχουν κερ-
δίσει διάφορα ποσά, ανερχόμενα εις τόν στρογγυλόν
άρηθμόν 328,540 δραχμών.
'Ο κ. 'Ιω. Φωτίου θέλει ν' αναβιβάση τ'ο ποσόν
τούτο εις 1,000,000 δραχ. Επιθυμών δ'ε ένα συμμε-
τάσχωσι τούτων π'ασαι αι τάξεις της κοινωνίας ο π ο ν ο β ι β ά ζ ε ι τήν προκαταβολήν δι'έκάστην λαχειο-
φόρον της 'Εθνικής Τραπεζής εις δραχ. 8 και καλε
τους θελοντας ν' αγοράσωσι τοιαύτην να προσελθουσιν
εις τ'ο τυχηρόν γραφείον του, όπου πάντως θ'ά κλη-
ρωθ' μετ' άμοιβής όμολογια τις και τί χαρά να εί-
ναι ή πρώτη με τας 70,000 χρυσας δραχμάς τήν
18 'Ιουνίου έ. έ., οτε γενήσεται ή κλήρωσις.
'Οσαύτως άσφαλίζονται και λαχειοφόροι όμολογιαί
της αὐτής 'Εθνικής Τραπεζής δια τήν αὐτήν εις τ'ο
άρτιον κλήρωσιν της 18 'Ιουνίου 1904 άντι μι'ας
δραχμής έκάστη.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ ΣΤΟ ΠΑΤΗΤΗΡΙ

Δέν πρόφταινε να κουβαλήθει κείνη πέρσο ο Μπαρ-
μπαδημήτρης.
'Όσο παις πολύ θειόριζε τόσο πλειότερη μπάστρα
πλάκωνε.
'Εμ'αθε ύστερα, μα άνωφείλητα, πως τ'ο θειόρι ήταν
άνακκτωμένο με άσπρόχρωμα. Τ'ην είχε πάθει ο κουμ-
πάρος του ο Ζήσης ο μπακαλίας που τ'ο τ'ο στέλνε.
Φέτο φωνάζει τ'ο δάσκαλο. Κάνε μου τ'η χάρη, τ'ο
λέει, γράψε ένα γράμμα στη Ζήση να μ'ο στείλ' δυο
τρουβάδες κείνης, μα να μ'ην είναι απ' τ'ο περσινό, ούλο
άσπρόχρωμα και κεραμίδι.
'Αυ σκαρώνει μι'α γραφή ο καλός σου ο δάσκαλος,
άμα ήπτε κ' ένα κωφεράκι για τόν κόπο του, πούλεγε:
«Δίδωμι σοι παραγγελίαν εξαποστειλαι π ή ρ α ς
δυο θείου ά μ ε ι κ τ ο υ χ'ώματι τ'η λευκή ού μ'ην άλλ'
κ' ήμισσα κεραμούχου».
Να κ'ηνη μετάφραση τέλεια δ'ε μπορούσε ο καινημέ-
νος ο μπακαλίας. Τούδωκε τ'ην εξήγηση πως ο κουμπά-
ρος του γύρευε απ' τ'ο περσινό θειόρι. Τί τ'ο θέλε. Για
κ'ηποιον αντίθετο, για κανένα κακό γείτονα, πως τ'ο
ξέρε. Αὐτός για ξόδεμα τ'ην είχε τ'ην μπαταλαμ'α. Και
να μ'ην τ'α πολυλογώ τ'ο τ'ο στείλε.

Τ'ο τί άπόγεινε τ'ο κατακλινοίετε. 'Ο Μπαρμπαδημή-
τρης δ'ε τρύγησε ούτ' άγουρίδα. Μα όταν πήγε ποιά στη
χώρα κ' έμ'αθε πως ο δάσκαλος παραγγείλε θειόρι...
ά ν ά μ ε ι κ τ ο απ' αὐτό που π ή ρ ε πέρσο κατά πως τ'ο
είπε ο μπακαλίας, μα και δυο καθκλινοί και στο
χωριό.
'Αδράχνη τ'ο δάσκαλο από τ'ο σβέρκο, τόν πάγει
στο πατητήρι και βίρα λέει να τ'ην βγαλουμε μούστο.
Τί ν'άκανε ; Τ'α σταφύλια τ'α κατάστρεψε ή μπα-
στρα ά μ ε ι κ τ ο υ κ ι ο περονόσπορος ή κ ι σ τ α.

Βόλος

ΣΟΥΡΓΙΑΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Λυσία. Τ'ο μόνο που ξέρουμε και που μπορούμε
να σ'ε πούμε είναι πως ο 'Ερμονας είναι νέος 24 χρονών,
θαρούμε, και πως άλλο βιβλίο δεν έχει δημοσιέψει πρω-
τίτερα.—κ. Ν. Σκορ. Τ'α λάβαμε. 'Εχει όμως δυο λέξεις
παραπάνω και μείς τ'ο δηλώσαμε στο περσινό φύλλο πως
δ,τι μ'εστέλνουνται για τ'ο μικρό διαγωνισμό τ'ου «Νουμά»
δέν πρέπει να χ'ουν περισσότερες από έξηντα λέξεις.—δ.
'Αροδαφνούσα. Τ'ο δεύτερο δ'ε μ'ε τ'ο στείλατε άκόμα. Θ'ά
τ'ο περιμένουμε πολύ ; *Αν μαρτυρήσαμε πως είσατε ή
ή κ. Ε. Α. δ'ε φταίμε μείς. Στο φίλο μας κ. Β. μοναχή
σας τ'ο μαρτυρήσατε.—κ. Ζων. Δεχόμαστε και τ'ο περιμέ-
νουμε.

«ΤΟ ΚΡΑΣΙ»

Τ'ο βιβλίο της ήμέρας — φύλλα τυπογραφικά
18 — εικόνες ευρωπαϊκές 70 — χαρτί έκλεχτό.—Που-
λιέται δρ. 3,50, στα βιβλιοπωλεία «'Εστίας», Κ.
'Ελευθερουδάκη Πλατ. Συντάγματος) και Μπέκ.